

ฐานข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนา
การเกษตรและสหกรณ์รายสินค้า
ประจำปี ๒๕๕๖

“แตงโมเนื้อ”

จัดทำโดย

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ

โทร ๐๔๕-๕๒๓๐๙๑-๒

คำนำ

จังหวัดอำนาจเจริญ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยการทำนาเป็นอาชีพหลักและปลูกพืชไร่-ไม้ผล ไม้ยืนต้น ตลอดจนการเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพเสริม หลังการทำนา พืชที่เกษตรกรนิยมปลูกอีกชนิดคือแตงโม เพื่อเป็นการหมุนเวียนดิน และยังเป็นการสร้างรายได้อีกทางหนึ่ง

การจัดทำระบบฐานข้อมูลแตงโมฉบับนี้ เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของการผลิตแตงโมของจังหวัดอำนาจเจริญ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ โดยกลุ่มสารสนเทศการเกษตร ได้จัดทำข้อมูลขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์รายสินค้า และเผยแพร่ข้อมูล แก่ผู้สนใจทั่วไป

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ

กรกฎาคม 2556

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ 1	
นโยบาย สถานการณ์	
นโยบาย มาตรการส่งเสริมการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง	1
การปลูกแตงโมในจังหวัดอำนาจเจริญ	3
ประวัติแตงโม	3
คุณลักษณะ	6
แตงโมที่ปลูกกันในปัจจุบัน	7
พันธุ์ที่นิยมปลูก. ในจังหวัดอำนาจเจริญ	8
ส่วนที่ 2	
ข้อมูลทั่วไป	
ข้อมูลดิน	9
แหล่งน้ำในเขตชลประทาน	23
ปริมาณน้ำฝน	24
ลักษณะภูมิอากาศ	26
ภัยธรรมชาติ	28
ปฏิทินการเพาะปลูก ปฏิทินสินค้าเกษตร	28
ส่วนที่ 3	
ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ	
ข้อมูลด้านการเกษตร	29
พื้นที่ปลูกแตงโมของจังหวัดอำนาจเจริญ	30
ประมาณค่าใช้จ่ายในการผลิตแตงโม	31
ราคาแตงโม	32
ภาวะการค้า การตลาด	33
รายชื่อผู้ประสานกลุ่มเครือข่ายแตงโมอินทรีย์ /GAP	34
รายชื่อเกษตรกรปลูกแตงโมอินทรีย์ /GAPปี 2555	35
รายชื่อเกษตรกรปลูกแตงโมปลอดภัยได้มาตรฐาน(GAP)	37
ภาคผนวก	
เอกสารประกอบการจัดทำ หน่วยงานสนับสนุน ผู้จัดทำ	

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ชั้นความเหมาะสมของดิน สำหรับแตงโม จังหวัดอำนาจเจริญ	14
ตารางที่ 2 ปริมาณความจุน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง ปี 2555	23
ตารางที่ 3 อ่างเก็บน้ำขนาดเล็กและแหล่งน้ำอื่น ๆ ปี 2555	23
ตารางที่ 4 สถิติปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันที่ฝนตก ปี 2551 – 2555 จังหวัดอำนาจเจริญ	24
ตารางที่ 5 สถิติปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันที่ฝนตก รายอำเภอ จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2555	25
ตารางที่ 6 สถิติอุณหภูมิจังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2551 - 2555	26
ตารางที่ 7 สถิติความชื้นสัมพัทธ์ จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2551 – 2555	27
ตารางที่ 8 สถิติภัยธรรมชาติ	28
ตารางที่ 9 ปฏิทินการปลูกแตงโมจังหวัดอำนาจเจริญ	28
ตารางที่ 10 ปฏิทินสินค้าเกษตร (แตงโม)	28
ตารางที่ 11 ข้อมูลด้านการเกษตร	29
ตารางที่ 12 พื้นที่ปลูก เกี่ยวเกี่ยว ผลผลิตรวม ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ แตงโม ปีเพาะปลูก 2555/2556	30
ตารางที่ 13 ประมาณค่าใช้จ่ายในการผลิตแตงโม บาทต่อไร่ ปี 2555	31
ตารางที่ 14 ราคาแตงโม ปี 2555	32

สารบัญรูป

	หน้า
รูปที่ 1 แผนที่กลุ่มชุดดิน จังหวัดอำนาจเจริญ	9
รูปที่ 2 แผนที่แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับแตงโม จังหวัดอำนาจเจริญ	15
รูปที่ 3 แผนที่แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับแตงโม อำเภอเมือง	16
รูปที่ 4 แผนที่แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับแตงโม อำเภอชานุมาน	17
รูปที่ 5 แผนที่แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับแตงโม อำเภอปทุมราชวงศา	18
รูปที่ 6 แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับแตงโม อำเภอพนา	19
รูปที่ 7 แผนที่แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับแตงโม อำเภอเสนางคนิคม	20
รูปที่ 8 แผนที่แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับแตงโม อำเภอหัวตะพาน	21
รูปที่ 9 แผนที่ แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับแตงโม อำเภอลืออำนาจ	22

นโยบาย มาตรการ

นโยบาย มาตรการส่งเสริมการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2555/56

เพื่อให้การเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนในอ่างเก็บน้ำ แนวโน้มการตลาดและสถานการณ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และเป็นไปตามแผนของที่ประชุมคณะทำงานวางแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง จึงได้กำหนดนโยบาย และมาตรการ สรุปได้ดังนี้

นโยบาย

1. **ด้านการจัดสรรน้ำ** วางแผนการบริหารจัดการน้ำแบบยั่งยืน โดยจัดสรรน้ำให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนในอ่างเก็บน้ำ เพื่อสนับสนุนการใช้น้ำทุกกิจกรรมในพื้นที่ต่างๆ อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม รวมทั้งมีน้ำสำรองไว้ส่วนหนึ่ง สำหรับการเพาะปลูกพืชฤดูฝน และพืชฤดูแล้งปีถัดไป แผนการจัดสรรน้ำเพื่อใช้ในกิจกรรมต่างๆ โดยจัดลำดับความสำคัญ ดังนี้

- 1.1 เพื่อการอุปโภค-บริโภค และการประปา
- 1.2 เพื่อการรักษาระบบนิเวศน์ทางน้ำ เช่น การผลักดันน้ำเค็ม การขับไล่ น้ำเสีย
- 1.3 เพื่อการเกษตรกรรม
- 1.4 เพื่อการอุตสาหกรรม

สำหรับการจัดสรรน้ำเพื่อการเกษตรกรรม จัดลำดับความสำคัญดังนี้

- 1) พื้นที่เกษตรกรรมที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัย และพื้นที่ประสบอุทกภัย
- 2) พื้นที่เกษตรกรรมที่อยู่ในรอบเวรการส่งน้ำ
- 3) พื้นที่เกษตรกรรมที่ใช้น้ำน้อย เช่น การปลูกพืชไร่ พืชผัก
- 4) การทำนาปรังเพื่อเพิ่มพูนรายได้

2. ด้านการเกษตร

2.1 ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกข้าวนาปรังได้ 13.99 ล้านไร่ เป็นพื้นที่ปลูกในเขตชลประทาน 8.44 ล้านไร่ นอกเขตชลประทาน 5.55 ล้านไร่ โดยในส่วนของโครงการชลประทานในเขตลุ่มน้ำเจ้าพระยา มีพื้นที่ปลูกในเขตชลประทาน 5.40 ล้านไร่

2.2 เร่งรัดการผลิต และขยายพื้นที่ปลูกพืชไร่ พืชผัก ที่มีู่ทางการตลาดที่ดี พืชทดแทนการนำเข้า และพืชอุตสาหกรรม

2.3 ให้เกษตรกรงดการเผาฟางข้าว เพื่อลดมลภาวะทางอากาศที่มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม

2.4 ส่งเสริมการปลูกพืชให้สอดคล้องกับโครงการจัดระบบการปลูกข้าว

มาตรการ

1. ด้านการจัดสรรน้ำ

1.1 เขตลุ่มน้ำเจ้าพระยา สถานการณ์น้ำในปีนี้ ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำภูมิพล อ่างเก็บน้ำ เขื่อนสิริกิติ์ อ่างเก็บน้ำเขื่อนแควน้อยบำรุงแดน และอ่างเก็บน้ำเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ อยู่ในเกณฑ์ปกติให้วางแผนจัดสรรน้ำสอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุน โดยส่งน้ำตามแผนการส่งน้ำของโครงการ รวมทั้งจัดรอบเวรการใช้ น้ำของพื้นที่ชลประทานต่าง ๆ เน้นให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัดเพื่อให้สามารถกระจายน้ำให้พื้นที่เป้าหมายได้อย่างทั่วถึง

1.2 เขตลุ่มน้ำแม่กลอง สถานการณ์น้ำในปีนี้ ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำศรีนครินทร์ และอ่างเก็บน้ำ วชิราลงกรณ์ อยู่ในเกณฑ์มาก จึงสามารถใช้ในการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งได้อย่างเต็มที่ แต่อย่างไรก็ตามมีความ จำเป็นที่จะต้องใช้น้ำอย่างประหยัด โดยส่งน้ำตามแผนการส่งน้ำของโครงการ รวมทั้งจัดรอบเวรการใช้ น้ำของพื้นที่ชลประทานต่าง ๆ เพื่อให้สามารถกระจายน้ำให้พื้นที่เป้าหมายได้อย่างทั่วถึง

1.3 เขตลุ่มน้ำอื่นๆ ให้วางแผนจัดสรรน้ำสอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุน ยกเว้นพื้นที่ซึ่งใช้น้ำจาก อ่างเก็บน้ำเขื่อนห้วยหลวง จังหวัดอุดรธานี อ่างเก็บน้ำเขื่อนลำปาว จังหวัดกาฬสินธุ์ อ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น อ่างเก็บน้ำลำตะคอง อ่างเก็บน้ำเขื่อนมูลบน อ่างเก็บน้ำเขื่อนลำแซะ จังหวัดนครราชสีมา และ อ่างเก็บน้ำเขื่อนปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่มีปริมาณน้ำในอ่างฯ อยู่ในเกณฑ์น้อย ให้งดการเพาะปลูก ข้าวนาปรังและควบคุมการใช้น้ำ ในกิจกรรมอื่นๆ ตามแผนที่กำหนดเพื่อให้สามารถใช้น้ำ ได้อย่างเหมาะสม ตลอดช่วงฤดูแล้ง

1.4 พื้นที่นอกเขตชลประทาน ซึ่งประกอบด้วยพื้นที่ในเขตสูบน้ำด้วยไฟฟ้า และพื้นที่ที่มีการใช้น้ำ จากแหล่งอื่น ให้วางแผนการบริหารจัดการน้ำ โดยพิจารณาการใช้ประโยชน์เพื่อการอุปโภคบริโภคเป็นลำดับ แรกส่วนการใช้ประโยชน์เพื่อกิจกรรมด้านการเกษตรควรส่งเสริมให้ปลูกพืชไร่ พืชผักที่ใช้น้ำน้อยเป็นการเพิ่ม รายได้ให้แก่เกษตรกร

2. ด้านการเกษตร

2.1 ข้าวนาปรัง ให้ส่งเสริม

1) ลดต้นทุนการปลูกข้าว

- การใช้ข้าวพันธุ์ดีและเมล็ดพันธุ์ในอัตราที่เหมาะสม
- การใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าการวิเคราะห์ดินและส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และสารชีวภาพ
- ลดการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช

2) เพิ่มคุณภาพผลผลิต

- ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
- เฝ้าระวังการระบาดของศัตรูข้าว เช่น เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล โรคข้าว ข้าววัชพืช และวัชพืชนาข้าว
- รณรงค์ให้เกษตรกรงดการเผาตอซัง

2.2 พืชไร่ พืชผัก ให้ส่งเสริม

- 1) การเพิ่มคุณภาพผลผลิต โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ในกระบวนการหลังการเก็บเกี่ยว
- 2) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และขยายพื้นที่ปลูกพืชไร่ พืชผัก ที่มีลู่ทางการตลาดดี

3. ด้านการประชาสัมพันธ์

ให้คณะทำงานประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการปลูกพืชฤดูแล้ง และทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประชาสัมพันธ์ทางสื่อมวลชนต่าง ๆ ในทุกระดับอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกษตรกรและบุคคลทั่วไปปรับทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยมีประเด็นในการประชาสัมพันธ์ ดังนี้

- 1) สถานการณ์น้ำในอ่างเก็บน้ำต่างๆ รวมทั้งแผนการจัดสรรน้ำของกรมชลประทาน
- 2) มาตรการให้เกษตรกรและผู้ใช้น้ำในกิจกรรมต่างๆ มีการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ และปฏิบัติตามแผนหรือรอบเวรการจัดสรรน้ำ
- 3) สถานการณ์ด้านการผลิตและการตลาดพืชฤดูแล้ง
- 4) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชฤดูแล้ง
- 5) ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้พันธุ์ข้าวคุณภาพดี
- 6) ส่งเสริมให้เกษตรกรไถกลบตอซัง และฟางข้าวเพื่อการเผาฟาง
- 7) การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช และการเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช
- 8) ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชใช้น้ำน้อย ในพื้นที่นอกเขตชลประทานที่มีความเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำและการเกิดความเสียหายต่อพืชที่ปลูก

การปลูกแตงโมในจังหวัดอำนาจเจริญ

สถานการณ์การส่งเสริมปลูกพืชฤดูแล้งของเกษตรกร พบว่าหลังจากเกี่ยวข้าวแล้วเกษตรกรก็หันมาปลูกแตงโมกันมาก เนื่องจากเป็นพืชฤดูแล้งที่ปลูกง่าย ใช้น้ำน้อย อายุเก็บเกี่ยวสั้น ให้ผลผลิตต่อไร่สูง จำหน่ายได้ราคาดี เป็นที่ต้องการของตลาด และคนทั่วไปนิยมบริโภคในหน้าแล้ง จึงเป็นอาชีพเสริมที่สร้างรายได้ให้เกษตรกรเป็นอย่างดี

โดยในพื้นที่ จ.อำนาจเจริญ ในปี 2555 มีพื้นที่ปลูกแตงโมประมาณ 600 ไร่ ส่วนใหญ่เกษตรกรจะปลูกเป็นแปลงเล็ก ๆ 1-5 ไร่ กระจายอยู่ในพื้นที่โดยอาศัยน้ำหมอกหรือน้ำค้างในการเจริญเติบโต สร้างดอกผล ที่สำคัญเกษตรกรจะไม่ใช้สารเคมีในการกำจัดโรคแมลง หรือการเร่งดอกออกผลเหมือนเกษตรกรทั่วไป

เนื่องจากเป็นพืชที่ไม่ต้องใช้น้ำมาก เกษตรกรจึงปลูกแตงโมหลังจากที่เกี่ยวข้าวหน้าปีเสร็จ และไม่ต้องรดน้ำ โดยเมล็ดพันธุ์จะรับความชื้นจากดินที่เพิ่งเก็บเกี่ยวเสร็จ และค่อยๆ แดกขยายเจริญเติบโต ยิงอยู่ในสภาพหนาวเย็น ยิ่งทำให้เจริญงอกงามเต็มที่ โดยสิ่งที่ต้องทำคือฉีดฮอร์โมนบำรุง

ประวัติแตงโม

แตงโม *Citrullus lanatus* (Thunb.) Matsum & Nakai เป็นพืชวงศ์แตง Cucurbitaceae ภาคอีสานเรียก บักโม ภาคเหนือเรียกบะเต้า คนตรังเรียกแตงจิน มีชื่อสามัญว่า Watermelon แปลว่า “แตงน้ำ” เพราะในผลแตงโมมีน้ำเป็นส่วนใหญ่

แตงโมมีถิ่นกำเนิดอยู่ในทวีปแอฟริกาแถบทะเลทรายคาลาฮารี ในทวีปดังกล่าวมีแตงโมขึ้นเองตามธรรมชาติ และมีความหลากหลายทางชีวภาพสูงสุด มีทั้งพันธุ์ที่เนื้อผลมีรสหวาน จืด และรสขม ชาวอียิปต์เป็นชาติแรกที่ปลูกแตงโมไว้กินเมื่อ ๔,๐๐๐ ปีมาแล้ว ประเทศจีนปลูกแตงโมคริสต์ศตวรรษที่ ๑๐ และปัจจุบันจีนเป็นประเทศที่ปลูกแตงโมมากที่สุดในโลก

คริสต์ศตวรรษที่ ๑๓ พบบันทึกการนำแตงโมเข้าสู่ทวีปยุโรปโดยผู้รุกรานชาวมัวร์ และถูกนำเข้าสู่ทวีปอเมริกาเหนือโดยทาสผิวดำที่ถูกนำไปใช้แรงงานในไร่ในราวคริสต์ศตวรรษที่ ๑๕

แตงโมเป็นไม้เถาอยู่ในวงศ์เดียวกับแตงกวา ลำต้นเป็นเถาเลื้อยแผ่ไปตามพื้นดิน ใบมีลักษณะเว้าลึก ๓-๔ หยัก ก้านใบยาว ทั้งเถาและใบมีขนอ่อนปกคลุม ผลพัฒนาจากรังไข่

ผลแตงโมมีทั้งแบบกลม กลมรี และทรงกระบอก ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางผล ๑๕-๒๐ เซนติเมตร เปลือกแข็ง สีเขียว สีเขียวเข้ม และสีเหลือง บ้างก็มีลวดลายสีขาวเป็นแถบยาวจากขั้วถึงปลายผล รสชาติของเนื้อผลคือฉ่ำน้ำและหวานกรอบ ในเนื้อมีเมล็ดสีดำขนาดเล็กแทรกอยู่บริเวณใจกลางผล

แตงโมที่มีการปลูกในปัจจุบันแบ่งออกได้เป็น ๓ กลุ่มใหญ่ๆ ตามลักษณะของผลและเมล็ด ได้แก่ พันธุ์ธรรมดา พันธุ์ไม่มีเมล็ด และพันธุ์กินเมล็ดที่นำไปผลิตเป็นเมล็ดก๊วยจิ้นนั่นเอง

แตงโมเป็นผลไม้ที่มีพลังงานต่ำ แตงโมมีน้ำตาลทั้งหมดร้อยละ ๖.๘๑-๘.๓๖ โดยมีน้ำตาลฟรุกโทส ร้อยละ ๓-๔ น้ำตาลกลูโคสร้อยละ ๑-๓ และน้ำตาลซูโครสร้อยละ ๒-๕ เมื่อกินแตงโมจะได้น้ำถึงร้อยละ ๘๒ มีวิตามินซี บีตาแคโรทีน โคลีน และแร่ธาตุอื่น

ทั่วโลกกินเนื้อแตงโมเป็นผลไม้ มีฤทธิ์ขับปัสสาวะอย่างอ่อน แต่ในประเทศไทยพบการกินแตงโมเป็นผักในอาหารมื้อหลักด้วย เปลือกผลกินได้ มีธาตุอาหารค่อนข้างไว้มากแต่ในทวีปอเมริกาเหนือไม่มีวัฒนธรรมการกินเปลือกแตงโม ที่ไม่กินเพราะเปลือกแตงโมปราศจากรสชาติ

ในประเทศไทยมีการปอกผิวเปลือกแตงโมสีเขียวเข้มออก เอาเปลือกด้านในมาประกอบอาหารกับเครื่องปรุงมีรส เช่น แกงส้มบางประเทศกินเป็นผัก แต่ที่จีนนำเปลือกแตงโมที่ผ่านผิวนอกออกแล้วมาปรุงเป็นผักผักกับกระเทียม พริก ต้นหอม น้ำตาลและเหล้าขาว ต้มพะโล้ หรือดองเก็บไว้กิน เปลือกแตงโมดองนี้มีกินกันในหมู่ชนหลายวัฒนธรรม เช่น รัสเซีย โรมานี บัลแกเรีย ยูเครน และตอนใต้ของสหรัฐอเมริกาบางแห่ง

น้ำแตงโมมีการดื่มกันมากในประเทศแถบคาบสมุทรบอลข่าน บ้างนำน้ำแตงโมมาหมักเป็นไวน์ทางเหนือของประเทศไทยนำน้ำแตงโมมาผลิตเป็นขนมขบเคี้ยวเรียกข้าวแต๋นน้ำแตงโมเมล็ดแตงโมตากแห้งคั่วกินได้ เท่าที่ทราบมีกินในจีน เวียดนาม และไทย

ความรู้อายุรเวทจากอินเดียกล่าวว่า เนื้อแตงโมเสริมธาตุไฟและธาตุน้ำ มีคุณสมบัติช่วยเจริญอาหาร เพิ่มกากอาหารเพื่อการขับถ่ายที่ดี แก้อาการกระหายน้ำ ลดไข้และระบายความร้อนในร่างกาย บำรุงไตและม้าม มีฤทธิ์ขับปัสสาวะอย่างอ่อนลดการเกิดนิ่วในระบบทางเดินปัสสาวะ

ส่วนการแพทย์แผนจีนใช้เปลือกแตงโมและเปลือกผักเขียวอย่างละ ๓๐ กรัม ต้มน้ำดื่มวันละ ๓ ครั้ง ในการควบคุมอาการผู้ป่วยเบาหวานแตงโมมีกรดอะมิโนซิทรูลิน พบมากในส่วนที่เป็นเปลือก กรดอะมิโนนี้กระตุ้นการสร้างไนตริกออกไซด์ผ่านการแปรสภาพเป็นกรดอะมิโนอาร์จินิน สารไนตริกออกไซด์ช่วยเสริม

การทำงานของเซลล์เอนโดทีเลียมที่บุหลอดเลือด มีฤทธิ์ช่วยขยายหลอดเลือด ทำให้หลอดเลือดอ่อนนุ่ม คล้ายกับฤทธิ์ของยาไวอากร้า

งานวิจัยจากเยอรมนีพบว่า การกินกรดอะมิโนซีทรูลีนดีกว่าการกินกรดอะมิโนอาร์จินีนเพราะไปแปรสภาพเป็นกรดอะมิโนอาร์จินีนหลังการดูดซึม จึงไปเพิ่มปริมาณไนตริกออกไซด์ได้โดยตรงโดยไม่มีการสูญเสียไปโดยการขับออกของเอนไซม์อาร์จินเนสในลำไส้เล็ก

ดังนั้น การกินแตงโมและเปลือกแตงโมมีส่วนช่วยสุขภาพทางเพศในเพศชาย บ้างเชื่อว่าเปลือกแตงโมกระตุ้นกำหนดได้ด้วยเมล็ดแตงโมมีโปรตีนสูง ช่วยบำรุงร่างกาย ปอด สมอ แต่ควรจำกัดปริมาณการกินถ้าเมล็ดแตงโมมีความเค็มสูง แตงโมเป็นผลไม้พลังงานต่ำ คุณค่าสูง ราคาประหยัดที่หากินได้ทั้งปี

คุณค่าทางโภชนาการ แตงโมเนื้อผล(กินได้) คุณค่าทางโภชนาการ ต่อ100 กรัม

พลังงาน	30	กิโลแคลอรี
คาร์โบไฮเดรต	7.55	กรัม
น้ำตาล	6.2	กรัม
เส้นใยอาหาร	0.4	กรัม
ไขมัน	0.15	กรัม
โปรตีน	0.61	กรัม
น้ำ	91.45	กรัม
วิตามินเอ (เทียบเท่า)	28	µg (3%)
วิตามินบี 1 (ไทอะมิน)	0.033	มิลลิกรัม(3%)
วิตามินบี 2 (ไรโบฟลาวิน)	0.021	มิลลิกรัม(1%)
วิตามินบี 3 (ไนอะซิน)	0.178	มิลลิกรัม(1%)
วิตามินบี 5 (กรดแพนโทเทนิค)	0.0221	มิลลิกรัม(4%)
วิตามินบี 6	0.045	มิลลิกรัม(3%)
วิตามินบี 9 (โฟเลต)	3	µg (1%)
วิตามินซี	8.1	มิลลิกรัม(14%)
แคลเซียม	7	มิลลิกรัม(1%)
เหล็ก	0.24	มิลลิกรัม(2%)
แมกนีเซียม	10	มิลลิกรัม(3%)
ฟอสฟอรัส	11	มิลลิกรัม(2%)
โพแทสเซียม	112	มิลลิกรัม(2%)
สังกะสี	0.1	มิลลิกรัม(1%)

ร้อยละเมื่อเทียบกับปริมาณแนะนำที่ผู้ใหญ่ควรกินใน 1 วัน

คุณลักษณะ

ชื่อสามัญ : water melon

ชื่อวิทยาศาสตร์ : Citrullus lanatus Mats & Nakai

วงศ์ : CUCURBITACEAE

ลักษณะทั่วไป :

- ต้น : เป็นพรรณไม้เถาเลื้อยชนิดหนึ่ง ที่ลำต้นจะเลื้อยทอดไปตามพื้นดิน ลำเถานั้นจะโตราว ๆ นิ้วก้อย หรืออาจจะเล็กกว่านี้ก็ได้ เถามีสีเขียว
- ใบ : ออกใบเดี่ยวตามข้อเถา ซึ่งใบนี้จะมีสีเขียว จะยาวประมาณ 1 คืบ หรืออาจจะยาวและสั้นกว่านี้ก็มี ตามใบจะมีลายสีเขียวประทั่ว โคนใบกว้าง ปลายใบแหลมเล็ก ขอบใบจะเว้าลึก ใบของแตงโมนี้ความกว้างจะน้อยกว่าความยาว
- ดอก : ออกตรงส่วนยอดของเถา มีสีเหลือง ขนาดเท่ากับหัวแม่มือ
- ผล : มีทั้งชนิดกลมและชนิดยาว อย่างกลมก็โตราว ๆ ลูกมะพร้าวอย่างยาวก็ขนาดเท่าลูกฟัก แต่อย่างกลมนั้นเนื้อในจะแดงมีรสหวานกว่า เมื่อยังอ่อนเนื้อในเป็นสีขาวซึ่งเป็นฝักใส่แคงได้ ผลยาวจะเป็นสีแดงอ่อนหรือสีเหลืองก็มี เมล็ดในของผลทั้งสองอย่างนี้เหมือนกัน ก็จะเป็นเม็ดแบน ๆ เมื่ออ่อนสีขาว พอแก่กลายเป็นสีน้ำตาลอมดำ ซึ่งเรานำมารับประทานได้เช่นกัน ส่วนมากจะรู้จักกันดีมีชื่อว่า เมล็ดแตงโม และเราจะแกะกินเฉพาะเนื้อในเมล็ดเท่านั้น หวานมันอร่อย

การขยายพันธุ์ : เป็น ไม้กลางแจ้ง ขยายพันธุ์ด้วยการเพาะเมล็ด

ส่วนที่ใช้ : ราก ผล

สรรพคุณ :

- ราก ใช้ปรุงเป็นยาแก้ร้อนในกระหายน้ำ
- ผล บางคนได้เชื่อกันว่าถ้าใครที่ท้องมาน ให้ทานเนื้อแตงโมแก่โรยน้ำตาล ทานให้หมดลูกซึ่งจะช่วยขับน้ำในท้องออกแล้วท้องมานก็จะยุบได้ (แต่ก็ยังไม่มีการศึกษาพิสูจน์)

แตงโมที่ปลูกกันในปัจจุบัน

แบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ ตามลักษณะของผลและเมล็ด คือ พันธุ์ธรรมดา พันธุ์ไม่มีเมล็ดและพันธุ์กินเมล็ด

1. แตงโมพันธุ์ธรรมดา มักจะเป็นพันธุ์จากต่างประเทศมีรสชาติหวานจัดและขนาดเมล็ดเล็ก เช่น พันธุ์ซูการ์เบบี้ ชาร์ลสตัน-เกรย์ เบลโลว์ และเบบี้ เป็นต้น ชื่อที่ตั้งก็จะสื่อถึงคุณสมบัติเด่นของแตงโมพันธุ์ดังกล่าว นอกจากนี้ยังมี แตงโมจินตหรา ผลยาวรี ผิวเปลือกสีเขียวเข้มมีลาย เนื้อแดง แตงโมตอร์ปิโด ผลยาวรี ขนาดใหญ่กว่าแตงจินตหรา ผิวเปลือกสีเขียวเข้ม มีเนื้อสีแดง แตงโมกินรี เป็นแตงผลกลม ผิวเขียว เนื้อเอง แตงโมไดอาน่า ผิวเปลือกสีเหลืองคล้ายแตงไทยแต่ผ่าเข้าไปแล้วเนื้อสีชมพูแดง เนื้อกรอบ รสหวาน และยังมีพันธุ์พื้นเมืองอื่น ๆ ลักษณะผลกลม มีทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ส่วนแตงโมที่มีสีเหลือง เนื้อฉ่ำน้ำ รสหวานจัดได้แก่ แตงโมน้ำผึ้ง พันธุ์ผลกลม เนื้อสีเหลือง แตงโมตอร์ปิโดน้ำผึ้ง ผลยาวรี ผิวเขียวเข้ม เนื้อสีเหลืองจัด รสหวานมาก แตงโมจิ๋วหรือแตงโมจินตผลขนาดใหญ่กว่ากำปั้นเล็กน้อยเนื้อสีเหลืองฉ่ำน้ำรสหวาน

2. แตงโมพันธุ์ไม่มีเมล็ด เป็นพันธุ์ผสมที่ผลิตขึ้นมาเพื่อการส่งออกโดยเฉพาะ เช่น พันธุ์แบล็กบอล (Black Ball) ที่มีเปลือกสีเขียวเข้ม ผลกลมราวกับลูกบอล ไม่มีเมล็ดแต่มีแต่เมล็ดอ่อนสีขาว แตงโมผลสีเขียวซึ่งเกิดจากการเลี้ยงผลแตงโมให้โตในกล่องสีเหลี่ยมเพื่อสะดวกในการขนส่ง

3. แตงโมพันธุ์กินเมล็ด เพาะปลูกเพื่อเอาเมล็ดมาคั่วเป็นเมล็ด "กวยจี" ไว้กินเล่น แตงโมพันธุ์กินเมล็ดเป็นแตงโมที่เนื้อน้อย ภายในผลเต็มไปด้วยเมล็ดขนาดใหญ่

พันธุ์ที่นิยมปลูกในจังหวัดอำนาจเจริญ

1. แดงโมลูกผสม F-1 ช้างดำ C-29 ลำต้นใหญ่แข็งแรง ผลทรงรี ขนาด 4-8 กก. ลายเส้นดำ เนื้อแดงเข้ม รสหวาน ทนต่อการขนส่ง

2. แดงโมลูกผสม F-1 ช้างดำ C-28 ผลทรงรี ลายสีเขียวเข้มดำ ขนาด 4-6 กก. เนื้อแดงจัด อายุเก็บเกี่ยว 58 -62 วัน

3. แดงโมพันธุ์จินตหรา ลักษณะผิวลายสีเขียว ผลโต เนื้อละเอียดสีแดง กรอบ เปลือกอ่อน ผลกลมมีน้ำหนัก 4-6 กิโลกรัม เก็บเกี่ยวได้หลังดอกบานประมาณ 30-45 วัน

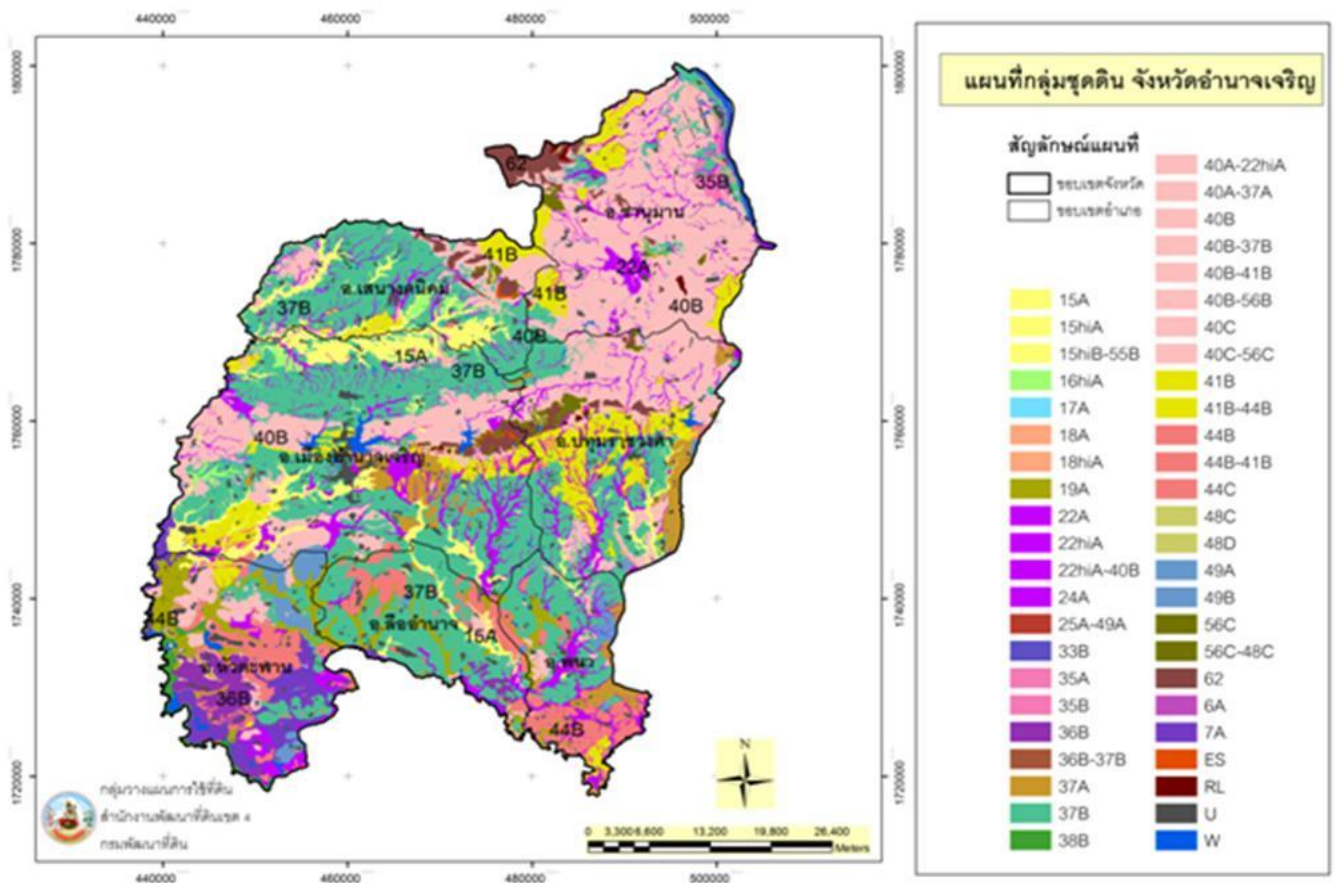
ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลดิน

จากการสำรวจดิน พบว่าจังหวัดอำนาจเจริญ มีดินอยู่ 22 กลุ่มชุดดิน สามารถแบ่งดินออกตามสภาพพื้นที่ได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มชุดดินในพื้นที่ลุ่ม ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ 5, 15, 16, 17, 18, 19, 22, 24, 25
2. กลุ่มชุดดินในพื้นที่ดอนที่อยู่ในเขตดินแห้ง ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ 33, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 44, 47, 49, 56, 61
3. กลุ่มชุดดินที่มีความลาดชันสูง ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ 62

แผนที่กลุ่มชุดดิน จังหวัดอำนาจเจริญ

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ

ลักษณะและสมบัติของกลุ่มชุดดิน

ลักษณะและสมบัติของกลุ่มชุดดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น และพืชผักที่พบในจังหวัดอำนาจเจริญ

กลุ่มชุดดินที่ 33

กลุ่มชุดดินที่ 33 เป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินเป็นดินทรายแป้งลึกมาก เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนน้ำพา ทับถมอยู่บริเวณสันดินริมน้ำ พบในบริเวณที่ถูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว มีเนื้อดินบนเป็นพวกดินร่วนปนทรายแป้ง ส่วนดินชั้นล่างเป็นดินร่วนปนแป้งถึงดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ดินบนมีสีน้ำตาลหรือสีเข้มของสีน้ำตาลปนเหลือง ดินล่างสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลแก่ และพบจุดประพวงสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงปะปน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง มีปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 4.5-5.0

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ในฤดูฝนใช้ปลูกข้าว บริเวณที่มีแหล่งน้ำสามารถปลูกพืชผัก ถั่วต่างๆ และยาสูบได้ในฤดูแล้ง อาจมีปัญหาเรื่องน้ำท่วมอย่างเฉียบพลันในฤดูน้ำหลากได้ หรือถ้าใช้ทำนา ดินอาจขาดแคลนน้ำ หากฝนทิ้งช่วง มีเนื้อที่ประมาณ 2,682 ไร่ หรือ 0.136 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่จังหวัด

กลุ่มชุดดินที่ 35

กลุ่มชุดดินที่ 35 เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัสดุเนื้อหยาบที่ส่วนใหญ่มาจากหินตะกอน พบบริเวณพื้นที่ดอน ที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนละเอียดที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ดินมีสีน้ำตาล สีเหลืองหรือแดง และอาจพบจุดประสีต่าง ๆ ในชั้นดินล่าง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดจัดมาก มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 4.5-5.0

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย พืชที่ปลูกมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำได้ง่าย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดิน โดยเฉพาะบริเวณที่มีความลาดชันสูง มีเนื้อที่ประมาณ 6,919 ไร่ หรือ 0.350 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่จังหวัด

กลุ่มชุดดินที่ 37

กลุ่มชุดดินที่ 37 เป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนลึกมาก เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัสดุเนื้อหยาบ วางทับอยู่บนชั้นหินผุหรือชั้นดินเหนียว พบบริเวณพื้นที่ดอน ที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดีปานกลาง เนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน ส่วนดินชั้นล่างในระดับความลึก 50-100 ซม. เป็นดินเหนียว ดินเหนียวปนเศษหิน หรือเป็นชั้นหินผุ สีดินบนเป็นสีน้ำตาล ดินล่างเป็นสีน้ำตาลปนเทา บางแห่งมีจุดประสีแดงและมีคิลาแดงอ่อนปะปนอยู่จำนวนมาก ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดจัดมาก มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 5.5-7.0

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เนื้อดินบนค่อนข้างเป็นทรายและดินล่างแน่นทึบไม่เหมาะกับการเจริญเติบโตของพืช มีเนื้อที่ประมาณ 117,517 ไร่ หรือ 5.948 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่จังหวัด

กลุ่มชุดดินที่ 38

กลุ่มชุดดินที่ 38 เป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนลึกมาก วัตถุต้นกำเนิดดินเป็นพวกตะกอนลำน้ำ ที่มีลักษณะการทับถมเป็นชั้นๆของตะกอนลำน้ำในแต่ละช่วงเวลา พบบนสันดินริมน้ำ หรือที่ราบตะกอนน้ำพา เป็นพื้นที่ดอน ที่มีสภาพลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนหรือดินร่วนหยาบ สีดินเป็นสีน้ำตาลอ่อน อาจพบจุดประสีเทาและสีน้ำตาลในชั้นดินล่าง ในบางบริเวณมีแร่ไมกาหรือก้อนปูนปะปนอยู่ด้วย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 4.5-5.0

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย พืชที่ปลูกมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำได้ง่าย อาจมีปัญหาเรื่องน้ำท่วมอย่างเฉียบพลันในฤดูน้ำหลากได้ หรือถ้าใช้ทำนา ดินอาจขาดแคลนน้ำ หากฝนทิ้งช่วง มีเนื้อที่ประมาณ 14,703 ไร่ หรือ 0.744 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่จังหวัด

กลุ่มชุดดินที่ 40

กลุ่มชุดดินที่ 40 เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของพวกวัสดุเนื้อหยาบ เป็นพื้นที่ดอน ที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนลาด เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนหยาบ ดินมีสีน้ำตาล สีเหลืองหรือแดง และอาจพบจุดประสีต่าง ๆ ในชั้นดินล่าง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดจัดมาก มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 4.5-5.0

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย พืชที่ปลูกมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำได้ง่าย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดิน โดยเฉพาะบริเวณที่มีความลาดชันสูง มีเนื้อที่ประมาณ 502,567 ไร่ หรือ 25.436 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่จังหวัด

กลุ่มชุดดินที่ 41

กลุ่มชุดดินที่ 41 เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของพวกวัสดุเนื้อหยาบ หรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำหรือวัตถุน้ำพาจากบริเวณที่สูง วางทับอยู่บนชั้นดินร่วนหยาบหรือร่วนละเอียด พบในบริเวณพื้นที่ดอน ที่มีสภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนลาด เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง เนื้อดินช่วง 50-100 ซม. เป็นดินทรายหรือดินทรายปนดินร่วน ส่วนชั้นดินถัดลงไปเป็นดินร่วนปนทราย และดินร่วนเหนียวปนทราย สีดินเป็นสีน้ำตาลอ่อน หรือสีเหลืองปนสีน้ำตาล พบจุดประสีต่าง ๆ ในดินชั้นล่าง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ชั้นดินบนมีปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 5.0-6.5 ส่วนในดินล่าง ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 5.5-7

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เนื้อดินเป็นทรายจัด พืชมีโอกาสขาดน้ำได้ง่าย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและ โครงสร้างไม่ดี บริเวณที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดิน มีเนื้อที่ประมาณ 99,158 ไร่ หรือ 5.019 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่จังหวัด

กลุ่มชุดดินที่ 44

กลุ่มชุดดินที่ 44 เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ของพวกวัสดุเนื้อหยาบ พบบริเวณพื้นที่ดอน มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดีมากเกินไป เนื้อดินเป็นพวกดินทราย สีดินเป็นสีเทา หรือสีน้ำตาลอ่อน และในดินล่างที่ลึกมากกว่า 150 ซม. อาจพบเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วนเหนียวปนทราย บางบริเวณอาจพบจุดประสีต่าง ๆ ในดินชั้นล่าง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดิน โดยมากจะเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 5.5-7.0

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เนื้อดินเป็นทรายจัดและหนามาก พืชมีโอกาสขาดน้ำได้ง่าย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและ โครงสร้างไม่ดี บริเวณที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดิน มีเนื้อที่ประมาณ 160,035 ไร่ หรือ 8.10 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่จังหวัด

ปัญหาดินและแนวทางการจัดการ

ปัญหาเรื่องดิน

1) ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ

ทรัพยากรดินโดยทั่วไปของจังหวัดอำนาจเจริญ เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินที่เป็นดินทรายหรือตะกอนเนื้อหยาบ วัตถุต้นกำเนิดดินเหล่านี้มีธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืชต่ำ เนื้อดินเป็นดินปนทรายหรือดินทราย มีความสามารถในการดูดซับธาตุอาหารต่ำและถูกชะพาาลงไปในดินชั้นล่างหรือออกไปจากพื้นที่ได้ง่าย ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ 15, 15hi, 16hi, 17hiB, 18, 18hi, 18hiB, 19hi, 19hiB, 22hi, 22hiB, 22, 35B, 36B, 37B, 40B, 40C, 56C มีเนื้อที่ประมาณ 1,443,059 ไร่ หรือ 73.037 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่จังหวัด

แนวทางแก้ไข การใช้ประโยชน์พื้นที่ดินบริเวณนี้ ควรมีการปรับปรุงบำรุงดินโดยการเพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุ เช่น ปุ๋ยหมัก อัตรา 1-4 ตันต่อไร่ ปุ๋ยคอก อัตรา 1-2 ตันต่อไร่หรือปุ๋ยพืชสด อัตราเมล็ดพันธ์ 5-10 กก.ต่อไร่ร่วมกับปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อช่วยปรับปรุงบำรุงดิน เพิ่มผลผลิตและรักษาความสามารถในการผลิตของดินไม่ให้เสื่อมลงอย่างรวดเร็ว ทำให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างยั่งยืน

2) เป็นดินทรายจัด

ดินทรายจัดจะมีความสามารถในการอุ้มน้ำและดูดซับธาตุอาหารของดินต่ำถึงต่ำมาก ธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืชสูญเสียไปในดินชั้นล่างหรือออกไปนอกพื้นที่ได้ง่าย เมื่อมีการให้น้ำหรือมีฝนตก ดินง่ายต่อการกร่อนทำให้เกิดเป็นร่องลึกและกว้าง ขาดแคลนน้ำ ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ 24, 24hiB, 41B, 44B มีเนื้อที่ประมาณ 347,405 ไร่ หรือ 17.583 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่จังหวัด

แนวทางแก้ไข การใช้ประโยชน์ของพื้นที่บริเวณนี้ ควรเลือกชนิดพืชที่ศักยภาพเหมาะสมมาใช้ปลูก เพื่อลดต้นทุนในการผลิต มีการปรับปรุงบำรุงดินร่วมกับมีระบบการอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปุ๋ยหมัก อัตรา 1-4 ตันต่อไร่ ปุ๋ยคอก อัตรา 1-2 ตันต่อไร่ หรือปุ๋ยพืชสด อัตราเมล็ดพันธุ์ 5-10 กก.ต่อไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมี และใช้วัสดุคลุมดิน ทำคันดิน ปลูกหญ้าแฝกหรือปลูกพืชเป็นแถบสลับ พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่พืชขาดแคลนน้ำ การใช้ปุ๋ยเคมีควรใช้ที่ละน้อยแต่บ่อยครั้ง เพื่อลดการสูญเสียธาตุอาหารลงไปในชั้นดินล่างก่อนที่พืชจะนำไปใช้ได้หรือสูญเสียออกไปจากพื้นที่ เมื่อมีการให้น้ำหรือมีฝนตก

3) ดินตื้น

ดินตื้นถึงชั้นลูกรัง เศษหิน ก้อนหินปะปนอยู่ในเนื้อดินตั้งแต่ 35 เปอร์เซ็นต์ หรือมากกว่าโดยปริมาตรภายในความลึก 50 เซนติเมตรจากผิวดิน หรือมีชั้นหินพื้นตื้นกว่า 50 เซนติเมตรจากผิวดิน ดินตื้นจะเป็นอุปสรรคต่อการซึมน้ำของรากพืชลงไปหาอาหาร นอกจากนี้ยังมีส่วนที่เป็นดินน้อย ทำให้มีความสามารถในการดูดซับธาตุอาหารและอุ้มน้ำต่ำมาก พืชจะขาดน้ำและทำให้เหี่ยวเฉาไวกว่าพื้นที่อื่น ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ 25hi, 25hiB, 47C, 49B มีเนื้อที่ประมาณ 31,697 ไร่ หรือ 1.604 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่จังหวัด

แนวทางการแก้ไข เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและไม่มีเศษหินหรือก้อนหินอยู่บริเวณหน้าดินมาก เพราะจะเป็นอุปสรรคต่อการเกษตรกรรมและการดูแลรักษา โดยทำการเกษตรแบบวนเกษตร หรือแบบผสมผสาน ไม่ทำลายไม้พื้นล่าง ขุดหลุมปลูก พร้อมปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักอัตรา 25-50 กก.ต่อหลุม หรือปุ๋ยคอกอัตรา 10-20 กก.ต่อหลุมร่วมกับปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ใช้วัสดุคลุมดินหรือปลูกหญ้าแฝก เพื่อรักษาความชื้นและลดการกร่อนของดิน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ฝนทิ้งชวงนานหรือพืชขาดน้ำ สำหรับในพื้นที่ที่มีหินกระจัดกระจายอยู่บนดินมาก ไม่เหมาะสมต่อการเกษตร ควรปล่อยไว้ให้เป็นป่าตามธรรมชาติ เป็นที่อยู่อาศัยเพาะพันธุ์ของสัตว์ป่า เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร สำหรับในพื้นที่เสื่อมโทรม ควรฟื้นฟูให้กลับมาเป็นป่าหรือปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

4) การกร่อนของดิน

บางบริเวณ มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นถึงเป็นเนินเขาและมีเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ทำให้ง่ายต่อการถูกกร่อนจากแรงกระแทกของเม็ดฝนและถูกพัดพาโดยน้ำที่ไหลบ่าผ่านผิวดิน ทำให้เกิดเป็นร่องกว้าง ทำความเสียหายกับพืชที่ปลูกและเป็นอุปสรรคต่อการจัดการที่ดินและการไถพรวน

แนวทางการแก้ไข การใช้ประโยชน์พื้นที่บริเวณนี้ ควรมีการไถพรวนให้น้อยที่สุด และไถขวางความลาดชัน ปรับปรุงดินโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยพืชสดร่วมกับปุ๋ยเคมี มีมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ใช้วัสดุคลุมดิน ทำคันดิน ปลูกหญ้าแฝกหรือปลูกพืชเป็นแถบสลับ ในพื้นที่ที่เป็นร่องที่เกิดจากการกร่อน ควรไถกลบและปรับปรุงดินพร้อมเปลี่ยนทางเดินของน้ำไหลบ่า เพื่อไม่ให้เกิดการกร่อนซ้ำในพื้นที่เดิม

5) พื้นที่ที่มีความลาดชันสูงหรือพื้นที่ภูเขา

พื้นที่ที่มีความลาดชัน มากกว่า 35 เปอร์เซ็นต์หรือเป็นพื้นที่ภูเขา ไม่เหมาะสมต่อการเกษตรกรรม เนื่องจากยากต่อการจัดการดูแลรักษา ใช้มาตรการพิเศษในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ทำให้เสียค่าใช้จ่ายสูงมาก และยังเป็นการทำลายระบบนิเวศของป่าอีกด้วย ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ 62 มีเนื้อที่ประมาณ 38,603 ไร่ หรือ 1.954 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่จังหวัด

แนวทางการแก้ไข ควรรักษาไว้ให้เป็นป่าตามธรรมชาติ เป็นที่อยู่อาศัยและเพาะพันธุ์ของสัตว์ป่า เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร ถ้ามีความจำเป็นต้องนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ควรมีการสำรวจดินและเลือกใช้พืชที่มีศักยภาพในการเกษตรที่เป็นดินลึกและมีความลาดชันไม่สูงมากนัก โดยทำการเกษตรแบบวนเกษตรและมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

6) หินพื้นโคลน

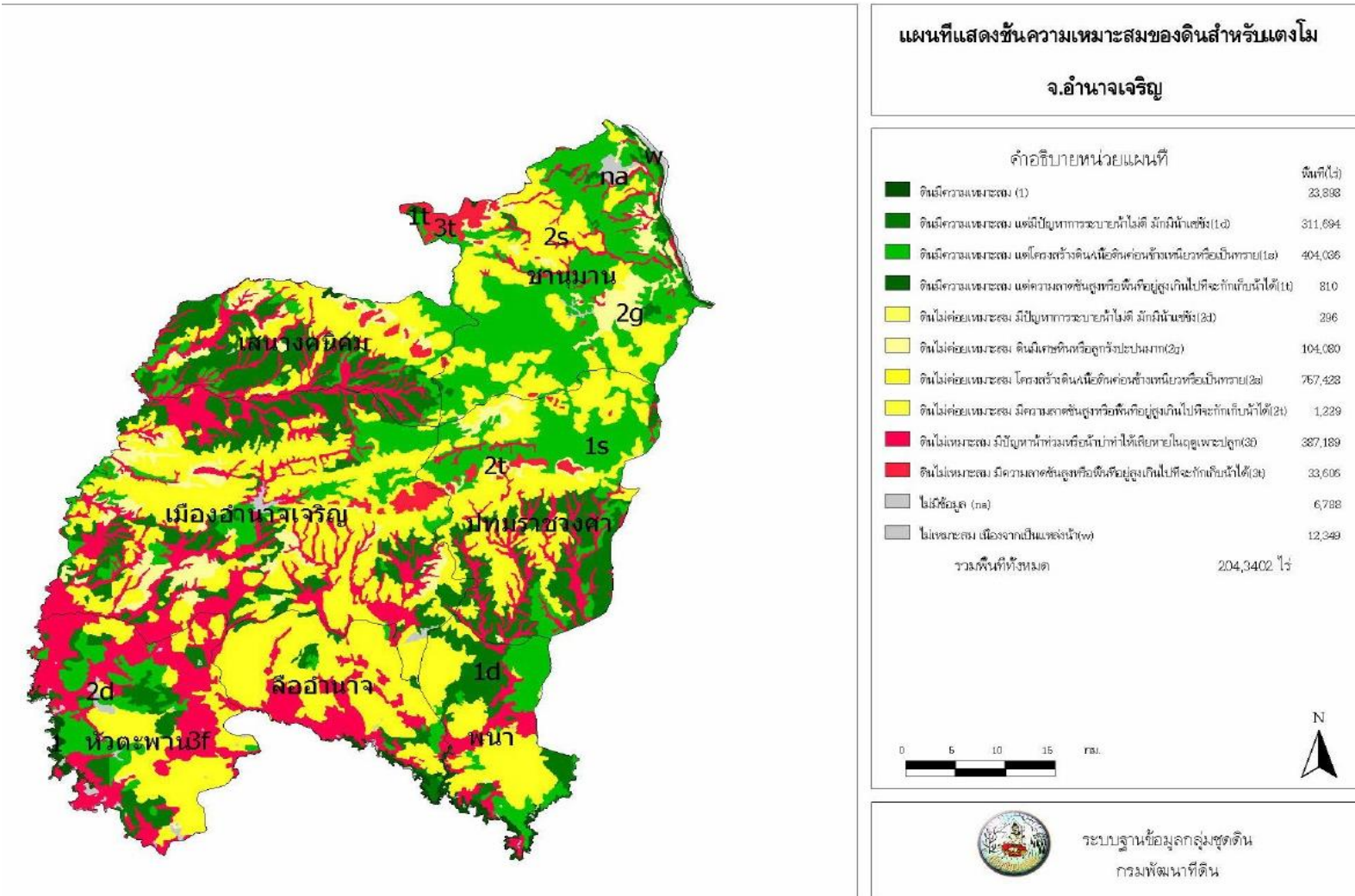
พื้นที่หินพื้นโคลนเป็นพื้นที่ที่มีหินพื้นโคลนกระจายอยู่ทั่วไปบนผิวดินมากกว่า 90 เปอร์เซ็นต์ของพื้นผิว พื้นที่บริเวณนี้ไม่เหมาะสมทางการเกษตรกรรม ควรปล่อยให้ให้เป็นป่าตามธรรมชาติหรือปลูกสวนป่า

ตารางที่ 1 ชั้นความเหมาะสมของดิน สำหรับแตงโม จังหวัดอำนาจเจริญ

อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	ชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับแตงโม (ไร่)						อื่น ๆ	
		เหมาะสม		ไม่ค่อยเหมาะสม		ไม่เหมาะสม			
		ไร่	%	ไร่	%	ไร่	%	ไร่	%
เมือง	568,782	150,163	7.30	281,312	13.67	137,307.00	6.67	0	0.00
ชานุมาน	370,126	186,127	9.05	142,025	6.90	30,937	1.50	11,037	0.54
ปทุมราชวงศา	313,259	140,340	6.82	123,131	5.98	45,895	2.23	3,893	0.19
พนา	155,324	67,525	3.28	62,984	3.06	21,365	1.04	3,450	0.17
เสนางคนิคม	227,584	101,350	4.93	72,187	3.51	46,506	2.26	7,541	0.37
ห้วยตะพาน	254,997	75,281	3.66	76,541	3.72	99,309	4.83	3,866	0.19
ลืออำนาจ	167,424	19,643	0.95	104,853	5.10	41,312	2.01	1,616	0.08
รวม	2,057,496	740,429	35.99	863,033	41.95	422,631	20.54	31,403	1.53

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ

แผนที่แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับแตงโม จังหวัดอำนาจเจริญ

แผนที่แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับแตงโม
จ.อำนาจเจริญ

คำอธิบายหน่วยแผนที่

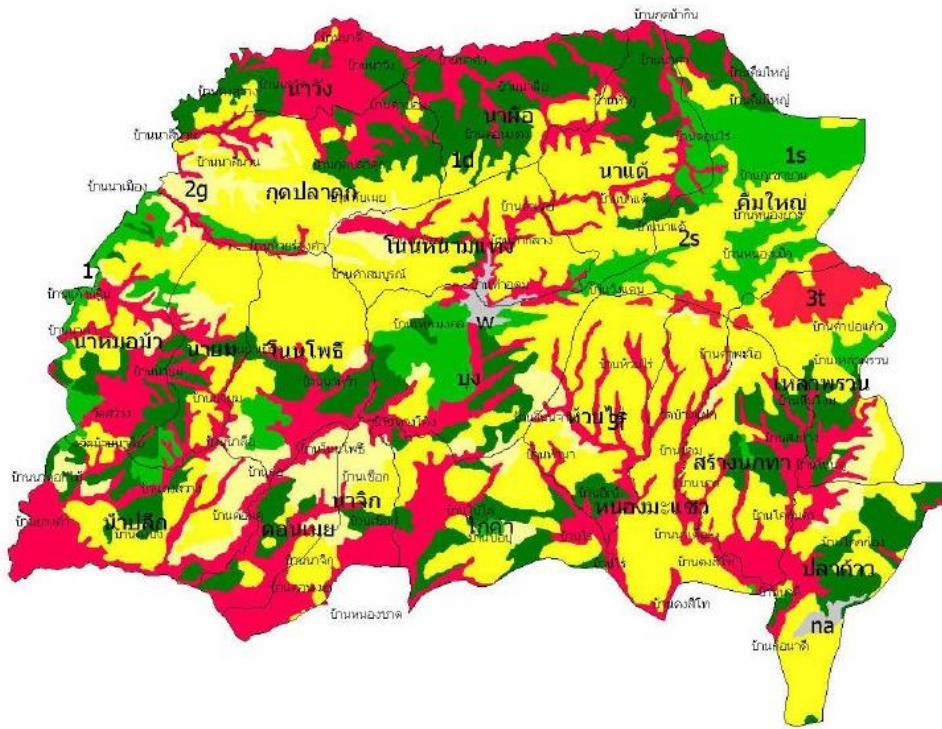
	พื้นที่(ไร่)
ดินมีความเหมาะสม (1)	23,898
ดินมีความเหมาะสม แต่มีปัญหาการระบายน้ำไม่ดี มีกม.น้ำตื้น(1a)	311,694
ดินมีความเหมาะสม แต่โครงสร้างดินเนื้อดินค่อนข้างเหนียวหรือเป็นทราย(1b)	404,036
ดินมีความเหมาะสม แต่ความลาดชันสูงหรือหินที่อยู่สูงเกินไปที่จะทำเก็บน้ำได้(1c)	810
ดินไม่ค่อยเหมาะสม มีปัญหาการระบายน้ำไม่ดี มีกม.น้ำตื้น(2a)	296
ดินไม่ค่อยเหมาะสม ดินมีเศษหินหรือถูกจับปะปนมาก(2g)	104,080
ดินไม่ค่อยเหมาะสม โครงสร้างดินเนื้อดินค่อนข้างเหนียวหรือเป็นทราย(2b)	767,428
ดินไม่ค่อยเหมาะสม มีความลาดชันสูงหรือหินที่อยู่สูงเกินไปที่จะทำเก็บน้ำได้(2c)	1,229
ดินไม่เหมาะสม มีปัญหาที่พ่วงเกี่ยวน้ำทำให้เสียอยู่ในฤดูเพาะปลูก(3a)	287,189
ดินไม่เหมาะสม มีความลาดชันสูงหรือหินที่อยู่สูงเกินไปที่จะทำเก็บน้ำได้(3b)	33,606
ไม่มีข้อมูล (na)	6,788
ไม่เหมาะสม เนื่องจากเป็นแหล่งน้ำ(w)	12,349
รวมพื้นที่ทั้งหมด	2,043,402 ไร่

0 5 10 15 km.

N

ระบบฐานข้อมูลกลุ่มชุดดิน กรมพัฒนาที่ดิน

แผนที่แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับเตงโม อำเภอเมือง

แผนที่แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับ เตงโม

อ.เมืองอำนาจเจริญ จ.อำนาจเจริญ

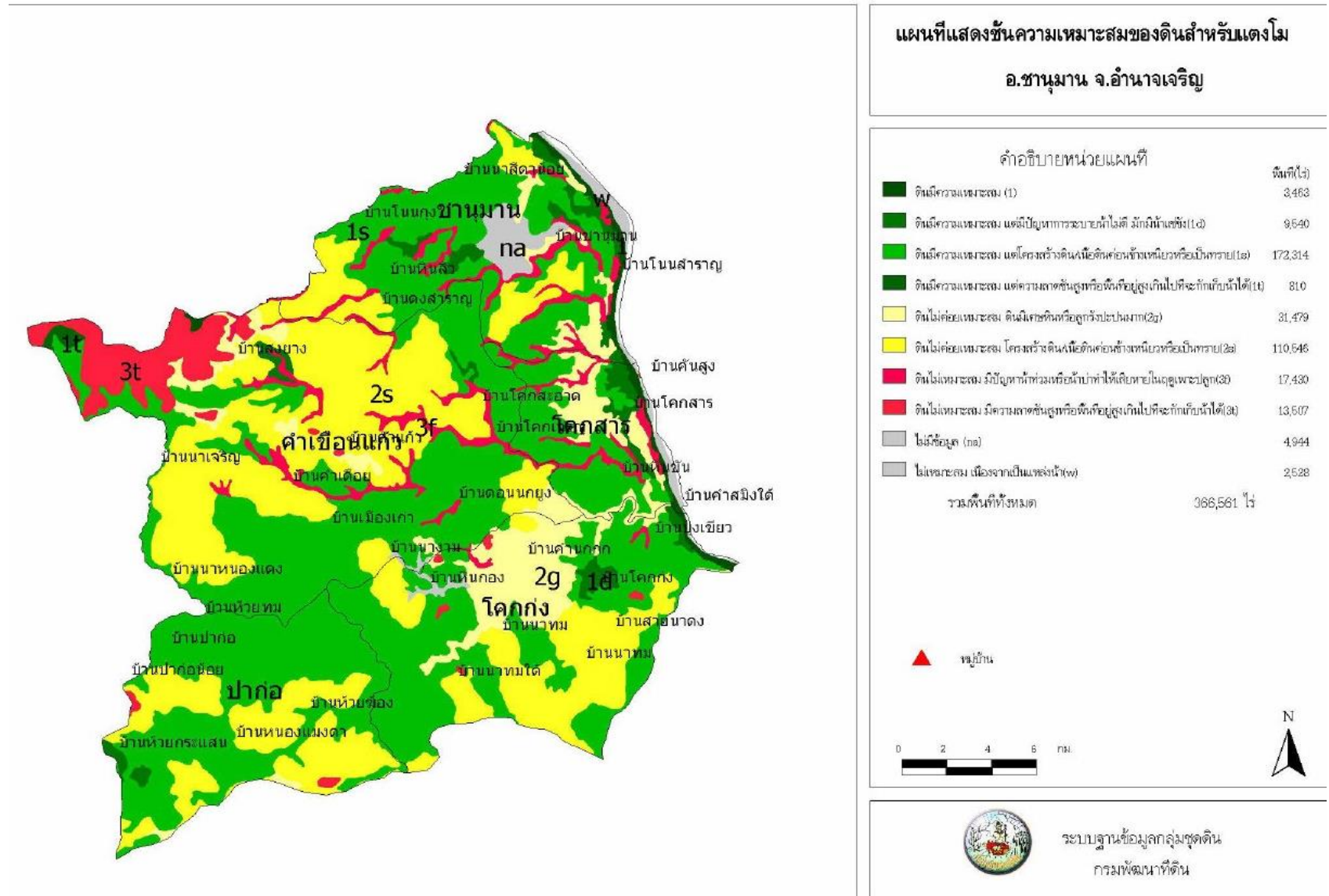
คำอธิบายหน่วยแผนที่

คำอธิบายหน่วยแผนที่	พื้นที่(ไร่)
ดินมีความเหมาะสม (1)	198
ดินมีความเหมาะสม แต่มีปัญหาการระบายน้ำไม่ดี มีกักน้ำแข็ง(1a)	100,329
ดินมีความเหมาะสม แต่โครงสร้างดินไม่ดีคือค่อนข้างเหนียวหรือเป็นทราย(1b)	49,636
ดินไม่ค่อยเหมาะสม ดินมีเศษหินหรือถูกขังปะปนมาก(2g)	44,837
ดินไม่ค่อยเหมาะสม โครงสร้างดินไม่ดีคือค่อนข้างเหนียวหรือเป็นทราย(2s)	236,475
ดินไม่เหมาะสม มีปัญหาที่ขังเหนียวทำให้เสียหายในฤดูเพาะปลูก(3t)	134,458
ดินไม่เหมาะสม มีความลาดชันสูงหรือขึ้นที่อยู่สูงเกินไปที่จะทำกับน้ำได้(3a)	8,688
ไม่มีข้อมูล (na)	1,336
ไม่เหมาะสม เนื่องจากเป็นแหล่งน้ำ(wh)	2,155
รวมพื้นที่ทั้งหมด	578,112 ไร่

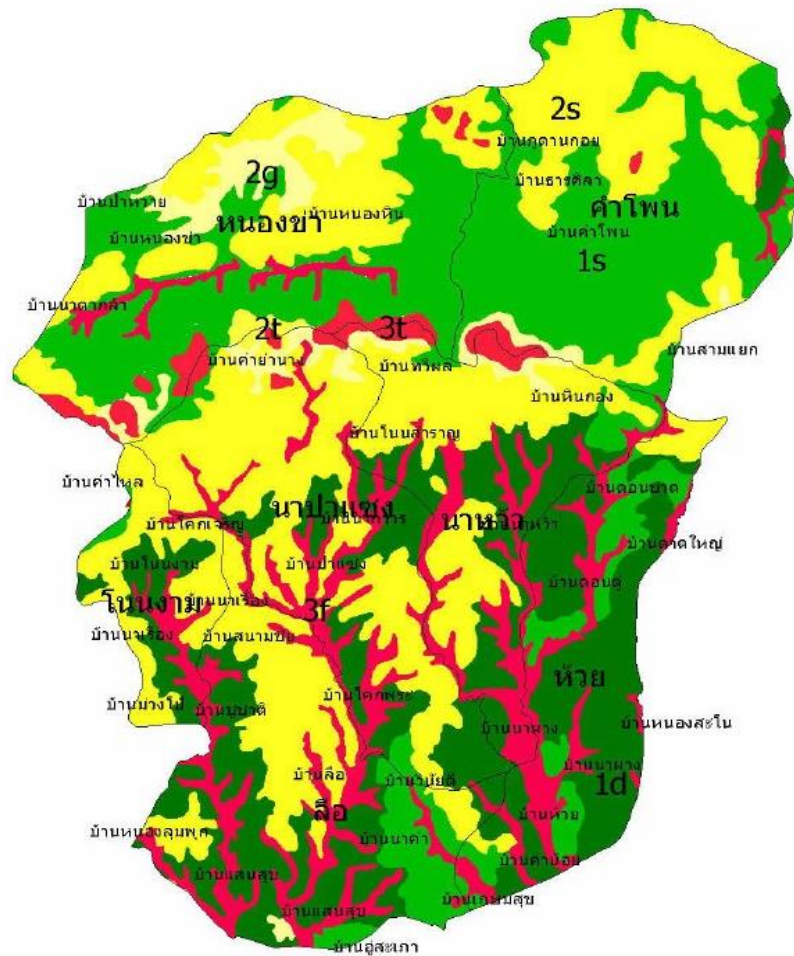

ระบบฐานข้อมูลกลุ่มชุดดิน
กรมพัฒนาที่ดิน

แผนที่แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับแตงโม อำเภอขานุมาน

แผนที่แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับเตงโม อำเภอปทุมราชวงศา

แผนที่แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับเตงโม

อ.ปทุมราชวงศา จ.อำนาจเจริญ

คำอธิบายหน่วยแผนที่

คำอธิบายหน่วยแผนที่	พื้นที่(ไร่)
ดินมีความเหมาะสม แต่มีปัญหาการระบายน้ำไม่ดี มีกมีน้ำแข็ง(1a)	60,982
ดินมีความเหมาะสม แต่โครงสร้างดินเหนียวติดก้อนแข็งเหนียวหรือเปราะ(1b)	79,368
ดินไม่ค่อยเหมาะสม ดินเฝือกหรือดินร่วนปนทราย(2a)	11,447
ดินไม่ค่อยเหมาะสม โครงสร้างดินเหนียวติดก้อนแข็งเหนียวหรือเปราะ(2b)	110,465
ดินไม่ค่อยเหมาะสม มีความลาดชันสูงหรือหินที่อยู่สูงเกินไปที่จะทำกับน้ำได้(2c)	1,229
ดินไม่เหมาะสม มีปัญหาที่ก่อกองหรือน้ำทำให้เสียหายในฤดูฝน(3a)	39,500
ดินไม่เหมาะสม มีความลาดชันสูงหรือหินที่อยู่สูงเกินไปที่จะทำกับน้ำได้(3b)	6,386
รวมพื้นที่ทั้งหมด	309,366 ไร่

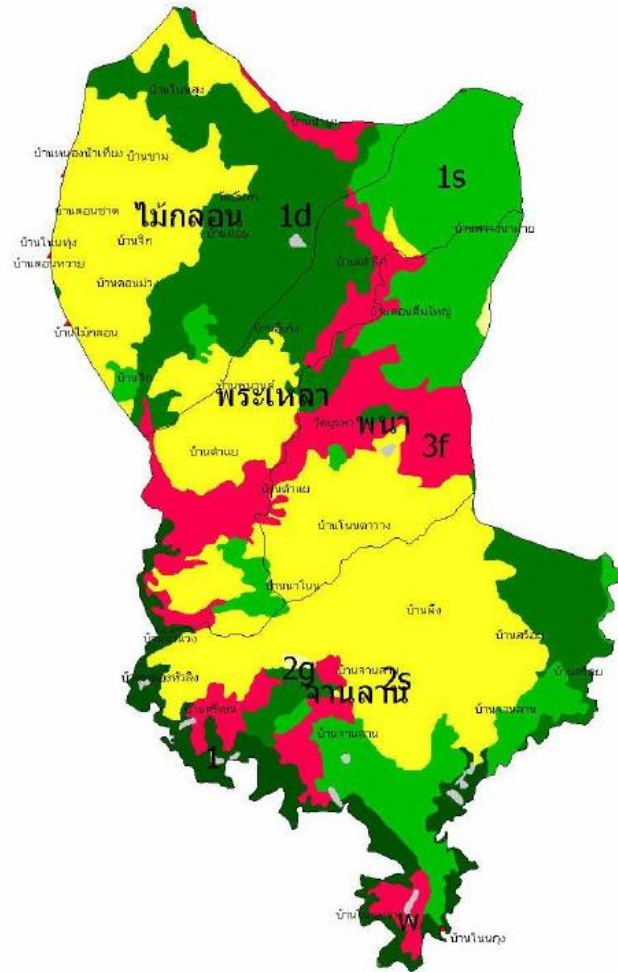

หมู่บ้าน

ระบบฐานข้อมูลกลุ่มชุดดิน
กรมพัฒนาที่ดิน

แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับเตงโม อำเภอพนา

แผนที่แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับเตงโม

อ.พนา จ.อำนาจเจริญ

คำอธิบายหน่วยแผนที่

สี	คำอธิบายหน่วยแผนที่	พื้นที่ (ไร่)
■	ดินมีความเหมาะสม (1)	8,248
■	ดินมีความเหมาะสม แต่มีปัญหาการระบายน้ำไม่ดี มักมีน้ำขัง (1.๑)	31,167
■	ดินมีความเหมาะสม แต่โครงสร้างดินเนื้อดินค่อนข้างเหนียวหรือเป็นทราย (1.๒)	28,110
■	ดินไม่ค่อยเหมาะสม ดินมีเศษหินหรือลูกรังปะปนมาก (2g)	392
■	ดินไม่ค่อยเหมาะสม โครงสร้างดินเนื้อดินค่อนข้างเหนียวหรือเป็นทราย (2๑)	62,592
■	ดินไม่เหมาะสม มีปัญหาที่ท่วมหรือน้ำป่าที่ไหลหลากในฤดูฝน (3)	20,689
■	ไม่เหมาะสม เนื่องจากเป็นแหล่งน้ำ (๓)	676
รวมพื้นที่ทั้งหมด		151,873 ไร่

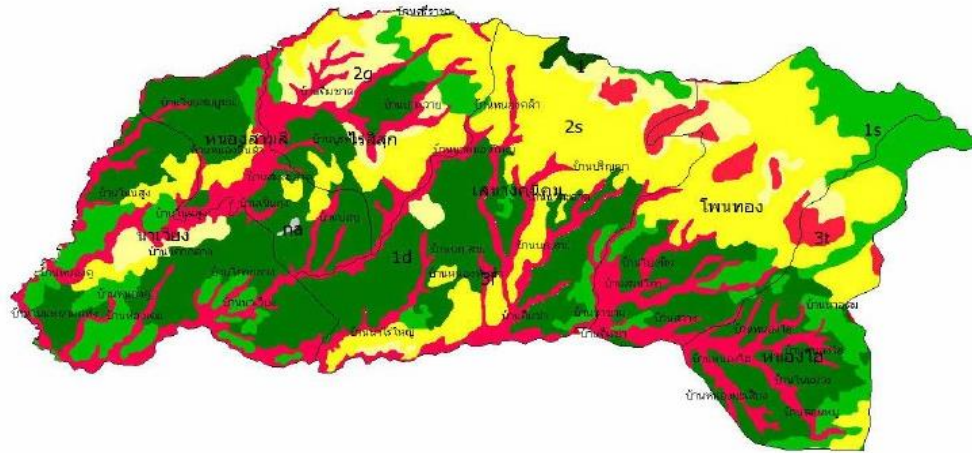

หมู่บ้าน

ระบบฐานข้อมูลกลุ่มชุดดิน
กรมพัฒนาที่ดิน

แผนที่แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับเตงโม อำเภอเสนางคนิคม

แผนที่แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับเตงโม

อ.เสนางคนิคม จ.อำนาจเจริญ

คำอธิบายหน่วยแผนที่

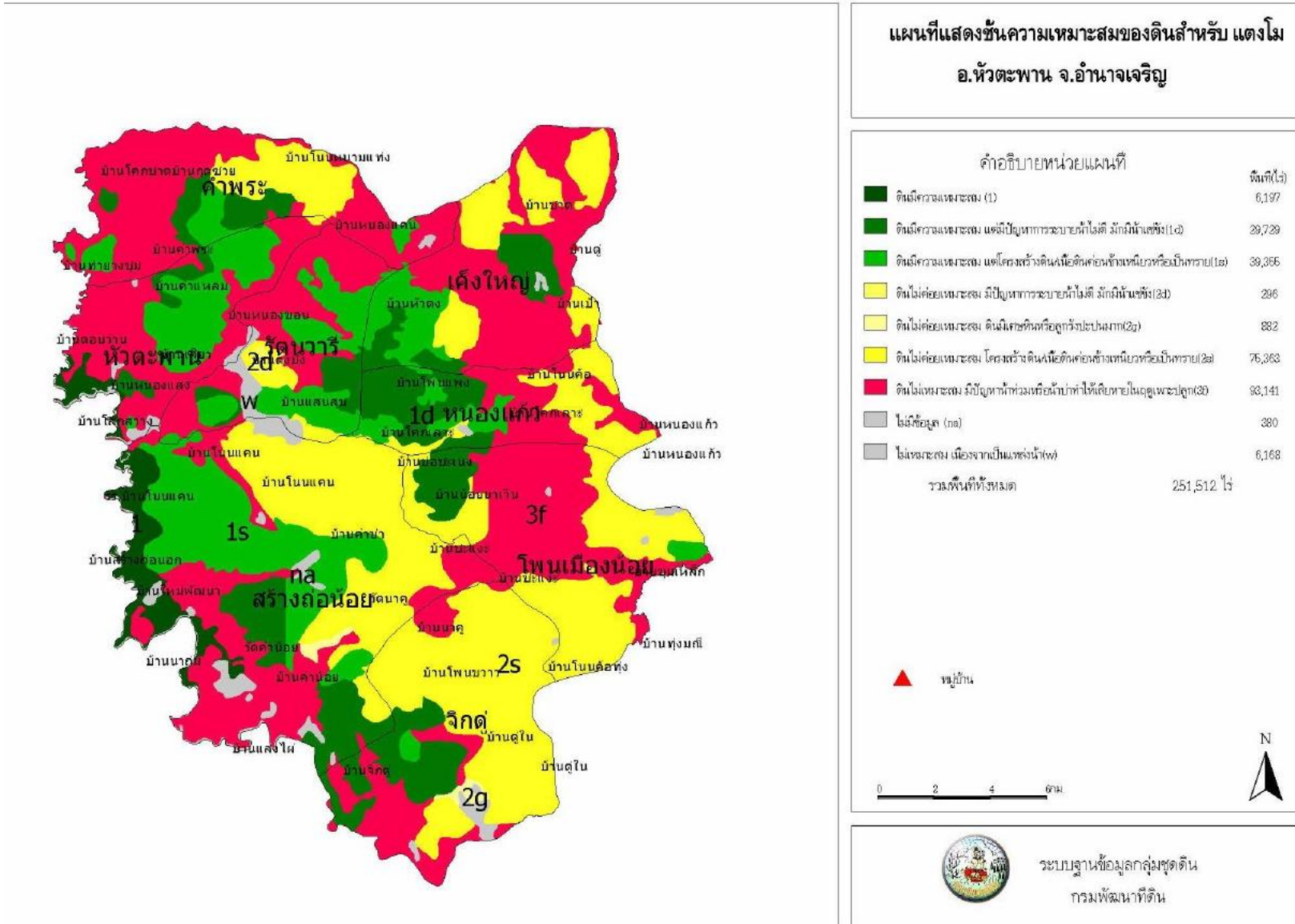
	พื้นที่(ไร่)
ดินมีความเหมาะสม (1)	820
ดินมีความเหมาะสม แต่มีปัญหาการระบายน้ำไม่ดี มีกมึน้ำแข็ง(1d)	69,790
ดินมีความเหมาะสม แต่โครงสร้างดินเนื้อดินค่อนข้างเหนียวหรือเป็นทราย(1e)	30,750
ดินไม่ค่อยเหมาะสม ดินมีเศษหินหรือถูกขังปะปนมาก(2a)	15,042
ดินไม่ค่อยเหมาะสม โครงสร้างดินเนื้อดินค่อนข้างเหนียวหรือเป็นทราย(2b)	67,145
ดินไม่เหมาะสม มีปัญหาที่ขมหรือมีค่าพีเอชที่ต่ำเกินไปในฤดูฝน(3a)	41,482
ดินไม่เหมาะสม มีความลาดชันสูงหรือพื้นที่อยู่สูงเกินไปที่จะทำเก็บน้ำได้(3b)	5,024
ไม่มีข้อมูล (na)	128
รวมพื้นที่ทั้งหมด	220,170 ไร่

▲ หมู่บ้าน

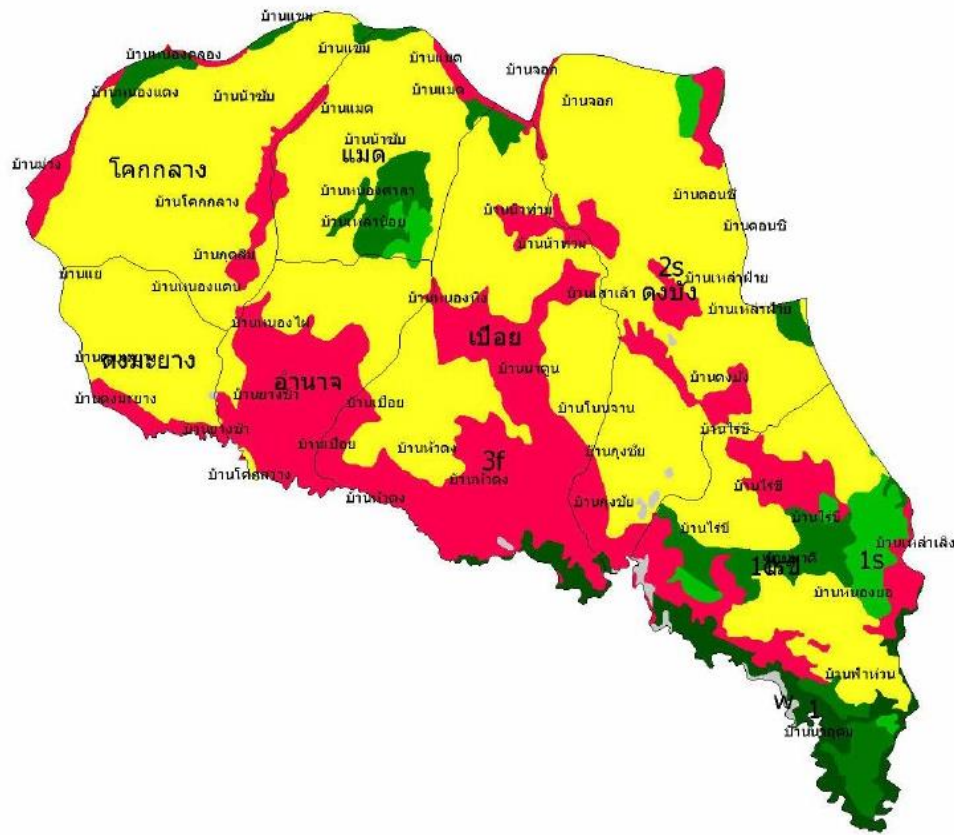

ระบบฐานข้อมูลกลุ่มชุดดิน
กรมพัฒนาที่ดิน

แผนที่แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับเตงโม อำเภอหัวตะพาน

แผนที่ แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับแตงโม อำเภอเสี้ออำนาจ

แผนที่แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับแตงโม

อ.เสี้ออำนาจ จ.อำนาจเจริญ

คำอธิบายหน่วยแผนที่

สี	คำอธิบาย	พื้นที่ (ไร่)
■	ดินมีความเหมาะสม (1)	4,973
■	ดินมีความเหมาะสม แต่มีปัญหาการระบายน้ำไม่ดี มักมีน้ำขัง(1a)	10,167
■	ดินมีความเหมาะสม แต่โครงสร้างดินไม่ดีค่อนข้างเหนียวหรือเป็นทราย(1b)	4,503
■	ดินไม่ค่อยเหมาะสม โครงสร้างดินไม่ดีค่อนข้างเหนียวหรือเป็นทราย(2a)	104,853
■	ดินไม่เหมาะสม มีปัญหาที่ขมหรือมีค่าทำให้เสียหายในฤดูเพาะปลูก(3a)	40,490
■	ไม่เหมาะสม เนื่องจากเป็นแหล่งน้ำ(พ)	822
รวมพื้นที่ทั้งหมด		165,807 ไร่

ระบบฐานข้อมูลกลุ่มชุดดิน
กรมพัฒนาที่ดิน

ตารางที่ 2 ปริมาณความจุน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง ปี 2555

ชื่อโครงการ	ที่ตั้งโครงการ	ความจุสูงสุด (ล้าน ม.3)	พื้นที่รับประโยชน์		พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
			อำเภอ/ตำบล	จำนวน (ไร่)	
อ่างเก็บน้ำพุทธอุทยาน	บ.พุทธมงคล ต.บึง อ.เมือง	19,325	เมือง/บึง	14,614	14,614
อ่างเก็บน้ำห้วยโพธิ์	บ.เจริญสามัคคี ต.บึง อ.เมือง	7,438	เมือง/บึง	5,543	5,543
อ่างเก็บน้ำร่องน้ำซำ	ชุมชนแสนสวาสดี ต.บึง อ.เมือง	0,426	เมือง/บึง	420	420
อ่างเก็บน้ำห้วยสีโท	บ.คงเจริญ ต.หนองมะแซว	10.6	เมือง/หนองมะแซว	8,914	8,914
ฝายลำเขบาย	บ.สร้างถ่อน้อย ต.สร้างถ่อน้อย	12.2	หัวตะพาน/สร้างถ่อน้อย	77,400	19,800
รวมทั้งสิ้น		49,989		106,891	49,291

ตารางที่ 3 อ่างเก็บน้ำขนาดเล็กและแหล่งน้ำอื่น ๆ ปี 2555

อำเภอ	โครงการชลประทานขนาดเล็ก		โครงการอื่น ๆ						บ่อบาดาล ³			
	จำนวนโครงการ	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)	แก้มลิง			แหล่งน้ำในไรนา ²			บ่อส่วนตัว		บ่อสาธารณะ	
			จำนวนโครงการ	ใช้ได้ในฤดูแล้ง (โครงการ)	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)	จำนวนบ่อ	ใช้ได้ในฤดูแล้ง (บ่อ)	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)	ทั้งหมด	ที่ใช้ได้ในฤดูแล้ง	ทั้งหมด	ที่ใช้ได้ในฤดูแล้ง
เมือง	27	17,520	4	4	2,520	2,977	610	4,140	1,511	1,256	516	346
ขานูมาน	10	4,350	1	1	300	930	201	2,578	158	0	163	143
ปทุมราชวงศา	14	5,870	1	1	300	1,435	244	949	881	522	276	179
พนา	11	5,930	4	4	2870	1,165	327	1,734	174	149	122	100
เสนางคณิคม	15	10,560	-	-	-	1,427	345	2,785	533	0	137	111
หัวตะพาน	7	2,645	4	4	6,970	866	286	818	229	227	145	109
ลืออำนาจ	14	7,160	1	1	1750	695	503	926	256	0	156	113
รวม	98	54,035	15	15	14,710	9,495	2,516	13,930	3,742	2,154	1,515	1,101

ที่มา: 1 โครงการชลประทานอำนาจเจริญ

2 สถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ

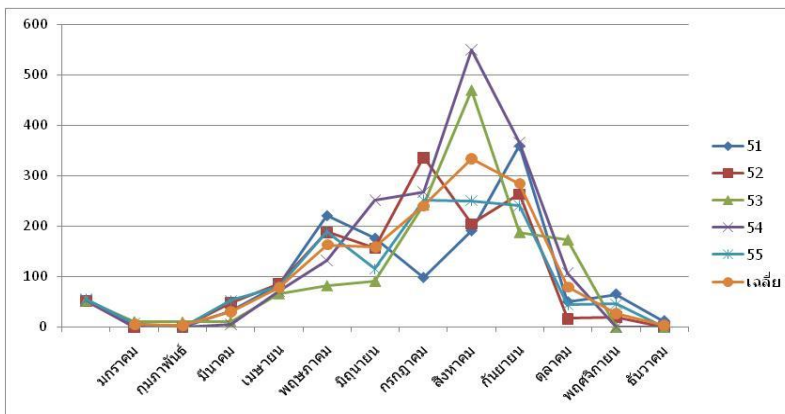
3 สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดอำนาจเจริญ

ตารางที่ 4 สถิติปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันที่ฝนตก ปี 2551 – 2555 จังหวัดอำนาจเจริญ

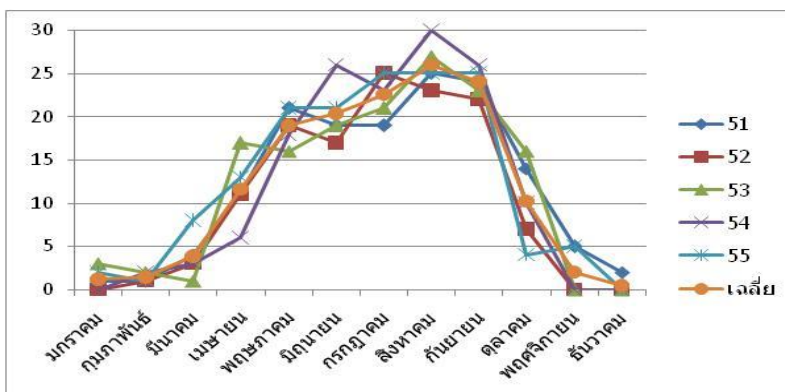
เดือน	ปริมาณน้ำฝน(มิลลิเมตร)					เฉลี่ย	จำนวนวันที่ฝนตก					เฉลี่ย
	51	52	53	54	55		51	52	53	54	55	
มกราคม	2.50	0.00	11.08	0.00	7.24	4.16	1	0	3	0	2	1
กุมภาพันธ์	0.20	0.70	10.16	0.10	0.10	2.25	1	1	2	2	1	1
มีนาคม	31.93	48.01	10.50	6.22	52.52	29.84	4	3	1	3	8	4
เมษายน	83.32	85.94	66.54	70.65	79.61	77.21	11	11	17	6	13	12
พฤษภาคม	220.64	187.82	82.42	131.49	188.04	162.08	21	19	16	18	21	19
มิถุนายน	175.66	156.43	91.22	250.90	114.66	157.77	19	17	19	26	21	20
กรกฎาคม	97.73	336.11	242.12	267.91	250.63	238.90	19	25	21	23	25	23
สิงหาคม	190.83	204.79	469.05	549.01	249.58	332.65	25	23	27	30	25	26
กันยายน	359.39	263.62	187.68	366.15	205.00	276.37	24	22	23	26	25	24
ตุลาคม	49.40	16.95	173.02	107.27	44.81	78.29	14	7	16	10	4	10
พฤศจิกายน	64.93	19.70	0.00	0.00	45.62	26.05	5	0	0	0	5	2
ธันวาคม	11.75	0.00	0.00	0.00	0.00	2.35	2	0	0	0	0	0
รวม	1,288.28	1,320.07	1,343.79	1,749.70	1,237.81	1,387.93	146	128	145	144	150	143

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดอำนาจเจริญ

แผนภาพแสดงปริมาณน้ำฝน ปี 2551 – 2555 จังหวัดอำนาจเจริญ

แผนภาพแสดง จำนวนวันที่ฝนตก ในจังหวัดอำนาจเจริญ

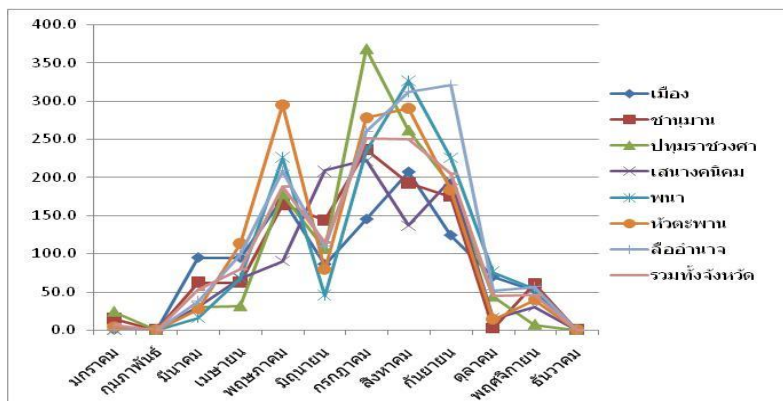
จากข้อมูลสถิติปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันที่ฝนตก ปี 2551 – 2555 จังหวัดอำนาจเจริญ มีปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ย 1,387.93 มิลลิเมตร จำนวนวันที่ฝนตกเฉลี่ย 143 วัน ช่วงที่มีปริมาณน้ำฝนมากที่สุดคือช่วงเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนกันยายน โดยเดือน สิงหาคม มีปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันที่ฝนตกมากที่สุด

ตารางที่ 5 สถิติปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันที่ฝนตก รายอำเภอ จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2555

เดือน	เมือง		ชานุมาน		ปทุมราชวงศา		เสนางคนิคม		พนา		หัวตะพาน		ลืออำนาจ		รวมทั้งจังหวัด	
	ปริมาณน้ำฝน	จำนวนวันฝนตก	ปริมาณน้ำฝน	จำนวนวันฝนตก	ปริมาณน้ำฝน	จำนวนวันฝนตก	ปริมาณน้ำฝน	จำนวนวันฝนตก	ปริมาณน้ำฝน	จำนวนวันฝนตก	ปริมาณน้ำฝน	จำนวนวันฝนตก	ปริมาณน้ำฝน	จำนวนวันฝนตก	ปริมาณน้ำฝน	จำนวนวันฝนตก
มกราคม	0.1	1	15.1	2	24.0	1	0	1	0	1	3	1	0	1	7.24	2
กุมภาพันธ์	0.0	0	0.1	1	0.1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0.10	1
มีนาคม	94.6	6	62.20	6	30.80	3	30	3	16.30	2	27	3	38	2	52.52	8
เมษายน	94.50	8	62.50	9	31.20	5	67.50	6	68.00	5	113.20	7	98.80	9	79.61	13
พฤษภาคม	172.10	13	164.30	17	178.20	16	90.00	13	225.80	9	295.30	13	208.60	15	188.04	21
มิถุนายน	86.00	11	144.00	16	106.30	8	208.30	9	45.20	8	79.10	9	109.20	10	114.66	21
กรกฎาคม	145.11	16	236.50	19	368.50	18	222.30	16	234.60	16	278.20	15	260.00	14	250.63	25
สิงหาคม	207.03	18	192.41	20	261.74	18	136.53	16	326.82	19	290.62	19	312.18	20	249.58	25
กันยายน	124.02	16	174.60	17	189.92	16	196.52	17	225.51	15	183.40	20	321.10	20	205.00	25
ตุลาคม	69.9	4	1.8	3	44.0	3	15.0	2	76.0	4	13.8	2	51.8	4	44.81	4
พฤศจิกายน	52.1	3	60.5	5	7.1	2	30.0	3	54.0	2	39.5	3	56.2	3	45.62	5
ธันวาคม	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.00	0
ตลอดปี	1,045.46	96	1,114.01	115	1,241.87	91	996.45	86	1,272.34	81	1,323.62	92	1,455.48	98	1,237.81	150

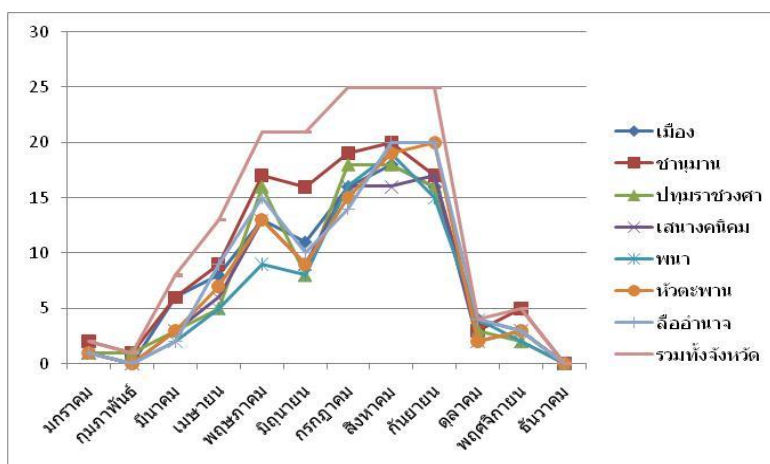
ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดอำนาจเจริญ

แผนภาพแสดงปริมาณน้ำฝน รายอำเภอ จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2555

จากข้อมูลปริมาณน้ำฝน และจำนวนวันฝนตกในปี 2555 รายอำเภอ พบว่า ทั้งจังหวัดมีปริมาณน้ำฝน เฉลี่ย 1,237.81 มิลลิเมตร มีจำนวนวันที่ฝนตก 150 วัน โดยอำเภอ ลืออำนาจมีปริมาณน้ำฝนและมีจำนวนวันฝนตกมากที่สุด เฉลี่ย คือ 1,455.48 มิลลิเมตร และ 98 วัน ตามลำดับ ช่วง ที่มีปริมาณน้ำฝนมากที่สุดคือ เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนกันยายน โดยมีปริมาณน้ำฝนสูงสุดคือเดือนกรกฎาคม

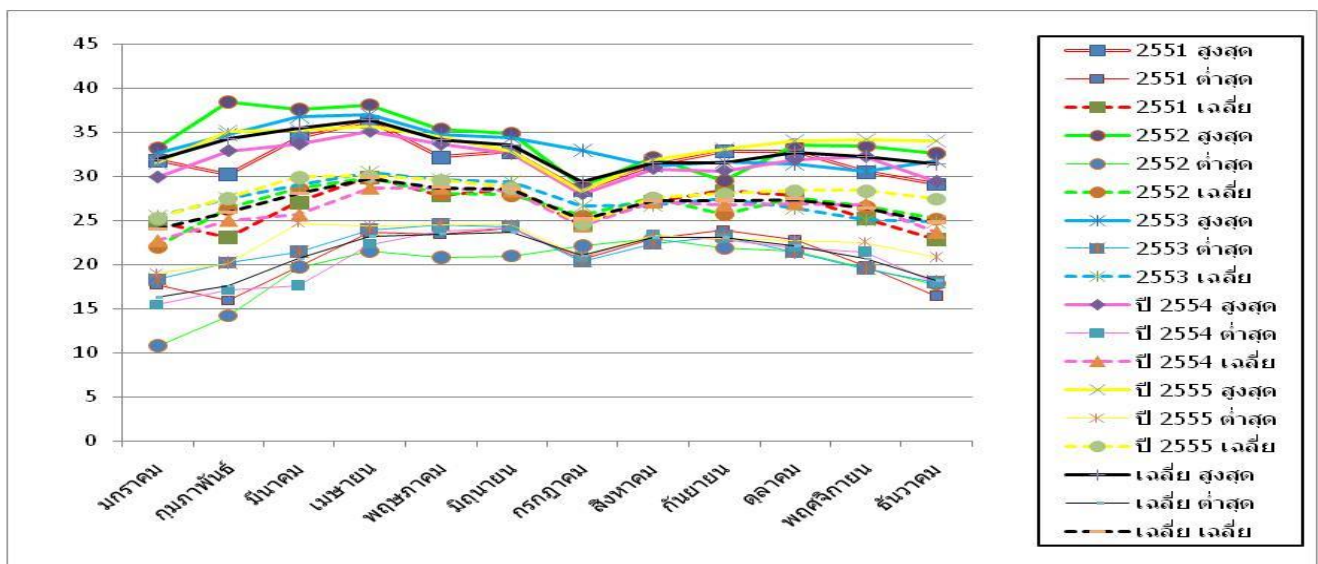
แผนภาพแสดง จำนวนวันที่ฝนตก รายอำเภอ จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2555

ตารางที่ 6 สถิติอุณหภูมิจังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2551 - 2555

เดือน	2551			2552			2553			ปี 2554			ปี 2555			เฉลี่ย		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย
มกราคม	31.85	17.78	24.82	33.17	10.76	21.97	32.62	18.31	25.46	29.91	15.46	22.69	31.58	19.05	25.32	31.83	16.27	24.05
กุมภาพันธ์	30.28	15.99	23.14	38.43	14.2	26.32	34.75	20.21	27.48	32.93	17.14	25.04	35.07	20.08	27.58	34.29	17.52	25.91
มีนาคม	34.41	19.73	27.07	37.6	19.7	28.65	36.73	21.45	29.09	33.68	17.62	25.65	35.20	24.68	29.94	35.52	20.64	28.08
เมษายน	36.25	23.62	29.94	38.1	21.53	29.82	36.98	24	30.49	35.14	22.33	28.74	35.72	24.40	30.06	36.44	23.18	29.81
พฤษภาคม	32.19	23.46	27.83	35.33	20.8	28.07	34.77	24.55	29.66	33.66	23.81	28.74	34.55	24.62	29.59	34.10	23.45	28.78
มิถุนายน	32.81	24.15	28.48	34.83	20.97	27.9	34.4	24.35	29.38	32.61	24.21	28.41	32.84	24.61	28.73	33.50	23.66	28.58
กรกฎาคม	28.48	20.58	24.53	28.9	22.1	25.5	33	20.4	26.7	28.01	20.83	24.42	28.32	21.02	24.67	29.34	20.99	25.16
สิงหาคม	31.35	22.92	27.14	32.1	22.97	27.54	31.16	22.43	26.8	30.90	23.35	27.13	31.85	23.39	27.62	31.47	23.01	27.25
กันยายน	32.88	23.93	28.41	29.47	21.9	25.69	31.66	23.24	27.45	30.66	22.92	26.79	33.12	23.05	28.09	31.56	23.01	27.29
ตุลาคม	32.82	22.89	27.86	33.6	21.53	27.57	31.43	21.43	26.43	31.91	21.98	26.95	34.03	22.79	28.41	32.76	22.12	27.44
พฤศจิกายน	30.56	19.92	25.24	33.46	19.68	26.57	30.59	19.56	25.08	32.29	21.42	26.86	34.22	22.56	28.39	32.22	20.63	26.43
ธันวาคม	29.17	16.52	22.85	32.56	17.81	25.19	31.75	18.01	24.88	29.41	17.91	23.66	34.06	20.87	27.47	31.39	18.22	24.81
เฉลี่ย	31.92	20.96	26.44	33.96	19.50	26.73	33.32	21.50	27.41	31.76	20.75	26.25	33.38	22.59	27.99	32.87	21.06	26.96

แผนภาพแสดง สถิติอุณหภูมิจังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2551 - 2555

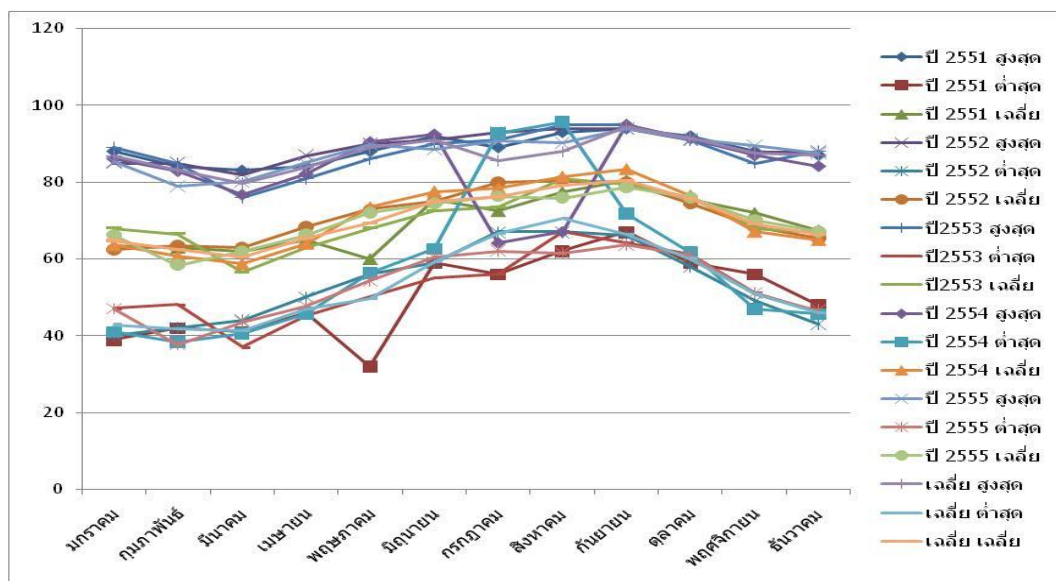

จากข้อมูลสถิติอุณหภูมิของจังหวัดอำนาจเจริญ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 - 2555 พบว่าโดยรวม มีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 32.87 องศาเซลเซียส และต่ำสุดเฉลี่ย 21.06 องศาเซลเซียส อุณหภูมิโดยเฉลี่ย 26.96 องศาเซลเซียส เดือนเมษายน อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 36.44 องศาเซลเซียส และเดือนมกราคมมี อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 16.27 องศาเซลเซียส

ตารางที่ 7 สถิติความชื้นสัมพัทธ์ จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2551 – 2555

เดือน	ความชื้นสัมพัทธ์																	
	ปี 2551			ปี 2552			ปี 2553			ปี 2554			ปี 2555			เฉลี่ย		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย
มกราคม	88	39	64	85	40	63	89	47	68	86	41	64	85	47	66	87	43	65
กุมภาพันธ์	84	42	63	85	42	64	85	48	67	83	38	61	79	38	58	83	42	62
มีนาคม	83	41	62	82	44	63	76	37	57	77	41	59	80	44	62	80	41	60
เมษายน	84	46	65	87	50	69	81	45	63	82	46	64	85	48	66	84	47	65
พฤษภาคม	88	32	60	90	56	73	86	50	68	90	56	73	90	54	72	89	50	69
มิถุนายน	92	59	76	91	59	75	90	55	73	92	63	78	89	60	75	91	59	75
กรกฎาคม	89	56	73	93	67	80	91	56	74	64	93	78	91	62	76	86	67	76
สิงหาคม	93	62	78	94	67	81	95	67	81	67	96	81	90	62	76	88	71	79
กันยายน	94	67	81	94	66	80	95	64	80	95	72	83	94	64	79	94	66	80
ตุลาคม	92	59	76	91	58	75	91	61	76	91	62	77	91	61	76	91	60	76
พฤศจิกายน	88	56	72	88	49	69	85	51	68	87	47	67	89	51	70	87	51	69
ธันวาคม	87	48	68	88	43	66	88	46	67	84	46	65	88	47	67	87	46	66
เฉลี่ย	89	51	70	89	53	71	88	52	70	83	58	71	88	53	70	87	54	70

ที่มา : ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตารางที่ 8 สถิติภัยธรรมชาติ

ปี	อุทกภัย				ภัยแล้ง/ฝนทิ้งช่วง			
	หมู่บ้าน	ตำบล	จำนวน	(ไร่)	หมู่บ้าน	ตำบล	จำนวน	(ไร่)
2547	236	50	4,954	28,937.25	558	56	30,561	135,209
2548	70	12	10,187	3,770.25	12	4	543	3,861
2549	118	18	2,541	31,944	10	6	262	3,029
2550	207	33	9,691	125,778	339	47	11,660	-
2551	-	-	-	-	597	56	18,113	73,027
2552	-	-	-	-	-	-	-	-
2553	166	31	3,755	33,914.50	7	2	23	230
2554		56	14,592	90,010	-	-	-	-
2555	-	-	-	-	440	45	23,679	175,885.25

ที่มา: 1. สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ 2. สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดอำนาจเจริญ
จากข้อมูลการเกิดภัยธรรมชาติจังหวัดอำนาจเจริญปี 2547-2555 พบว่าในปี 2547 เป็นปีที่เกษตรกรประสบกับปัญหาทั้งอุทกภัยและภัยแล้ง มีพื้นที่เสียหายมากรวมเป็นพื้นที่จำนวน 164,146.25 ไร่ และในปี 2550 ประสบกับปัญหาอุทกภัยมีพื้นที่เสียหายมากถึง 125,778 ไร่ และปี 2555 ประสบปัญหาภัยแล้งมากที่สุดถึง 175,885.25 ไร่

ตารางที่ 9 ปฏิทินการปลูกแตงโมจังหวัดอำนาจเจริญ

ชนิดพืช	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
แตงโม			←-----→		←-----→			→-----→				

หมายเหตุ : ปลูก ←-----→

เก็บเกี่ยว ←-----→

ตารางที่ 10 ปฏิทินสินค้าเกษตร (แตงโม)

ชนิด	ก. ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ษ.	พ.ค.	มิ.ย.
แตงโม								++++	++++	****	++++	

หมายเหตุ : ++++ ช่วงผลผลิตออกสู่ตลาดปกติ

**** ช่วงเกิดปัญหา

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

ตารางที่ 11 ข้อมูลด้านการเกษตร

รายการ	51/52	52/53	53/54	54/55	55/56	รวมเฉลี่ย
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	617	662	660	675	585	3,199
พื้นที่ให้ผลผลิต (ไร่)	617	662	660	675	585	3,199
ผลผลิตเฉลี่ย ต่อ ไร่ (กก.)	3,000	3,200	3,200	3,200	3,200	3,160
ผลผลิตรวม (ตัน)	1,851	2,118	2,112	2,160	1,872	10,113
ต้นทุนการผลิต (บาทต่อไร่)	3,810	3,888	4,057	4,210	4,393	4,072
ราคาขายต่อหน่วย (บาทต่อกก.)	5.09	5.26	5.53	5.67	5.70	5.45
มูลค่าผลผลิต (บาท)	9,416,037	11,140,666	11,668,800	12,240,720	10,668,528	55,091,735
มูลค่าสุทธิ บาท	7,065,267	8,566,810	8,991,180	9,398,970	8,098,623	42,066,687

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ

จากข้อมูลการเกษตรการปลูกแตงโม โดยภาพรวม พบว่าพื้นที่เพาะปลูกในปี 51/52 – 54/55 พื้นที่เพาะปลูกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ปีเพาะปลูก 55/56 เกษตรกรได้ลดพื้นที่เพาะปลูกแตงโมลดลงมา เนื่องจากปี 54/55 ผลผลิตออกมาช่วงเดียวกันเยอะผลผลิตล้นตลาดเกินความต้องการ ราคาตก และต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น ทำให้เกษตรกรปลูกลดลงในปีต่อมา ทั้งนี้โดยรวมราคาที่เกษตรกรขายได้ และต้นทุนการผลิตมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี แต่ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ยังคงเท่าเดิม

พื้นที่ปลูกแตงโมของจังหวัดอำนาจเจริญ

ตารางที่ 12 พื้นที่ปลูก เก็บเกี่ยว ผลผลิตรวม ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ แตงโม ปีเพาะปลูก 2555/2556

อำเภอ	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย กก./ไร่	ผลผลิตรวม (ตัน)
เมือง	117	117	3,220	377
ชานุมาน	46	46	3,200	147
ปทุมราชวงศา	102	102	3,190	325
พนา	-	-	-	-
เสนางคนิคม	45	45	3,210	144
ห้วยตะพาน	247	247	3,200	790
ลืออำนาจ	28	28	3,180	89
รวม	585	585	3,200	1,872

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ

จากข้อมูลการปลูกแตงโมรายอำเภอ จังหวัดอำนาจเจริญ ปีเพาะปลูก 2555/2556 พบว่ามีการปลูกแตงโมเกือบทุกอำเภอ เว้นอำเภอพนาที่ไม่มีการปลูกแตงโม โดยรวมมีพื้นที่เพาะปลูก และพื้นที่เก็บเกี่ยว 585 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 3,200 กก./ไร่ ผลผลิตรวม 1,872 ตัน โดยอำเภอห้วยตะพาน มีพื้นที่เพาะปลูก และพื้นที่เก็บเกี่ยวมากที่สุด ไร่ และน้อยสุดคืออำเภอลืออำนาจคือ 28 ไร่ อำเภอที่มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่มากที่สุดคืออำเภอเมือง

ประมาณค่าใช้จ่ายในการผลิตแตงโม

ตารางที่ 13 ประมาณค่าใช้จ่ายในการผลิตแตงโม บาทต่อไร่ ปี 2555

รายการ	ต้นทุนแตงโม ¹	แตงโมอินทรีย์ ²
1 ค่าพันธุ์	275	275
2 ค่าปุ๋ย	1,605	750
3 ค่ายา และค่ากำจัดวัชพืช	214	-
4 ค่าบริการทางการเกษตร	442	250
5 ค่าอุปกรณ์ในการเกษตร	135	100
6 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	705	315
7 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	112	115
8 ค่าวัสดุในการหีบห่อ	385	300
9 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	520	200
รวม	4,393	2,305

ที่มา : 1.สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ

2. เครือข่ายข้าวสังข์ธรรมอำนาจเจริญ

จากข้อมูลประมาณการต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิตแตงโม หน่วย บาทต่อไร่ ปี 2555 ของจังหวัดอำนาจเจริญ เปรียบเทียบการปลูกแตงโมแบบทั่วไป และการปลูกแตงโมแบบอินทรีย์ พบว่าค่าใช้จ่ายในการปลูกแตงโม มีความแตกต่างกันมาก โดยค่าใช้จ่ายที่มีความแตกต่างกันมากคือค่าปุ๋ย ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น ค่าบริการทางการเกษตร ทั้งนี้ ค่ายา และค่ากำจัดวัชพืช การปลูกแตงโมแบบอินทรีย์จะไม่มีค่าใช้จ่ายด้านนี้เลย

ราคาแตงโม

ตารางที่ 14 ราคาแตงโม ปี 2555

ราคาที่เกษตรกรขายได้	ราคา(บาท/กก.)
1. ราคาแตงโม	5-6 ¹
2. ราคาแตงโมอินทรีย์/GAP	18-21 ²

ที่มา : 1.สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ

2. เครือข่ายข่าวสังขกรรมอำนาจเจริญ

จากข้อมูลราคาแตงโมที่เกษตรกรขายได้ เปรียบเทียบระหว่างการปลูกแตงโมแบบทั่วไป และการปลูกแตงโมแบบอินทรีย์ เกษตรกรขายสินค้าได้ราคาต่างกันมาก ซึ่งราคาทั่วไปที่เกษตรกรขายได้ กิโลกรัมละ 5 - 6 บาท ส่วนราคาแตงโมอินทรีย์เกษตรกรขายได้ กิโลกรัมละ 18 - 21

เนื่องจากการปลูกแตงโมอินทรีย์เกิดจากรวมกลุ่มของเกษตรกรเป็นเครือข่ายทั้งในจังหวัด และนอกจังหวัด กลุ่มเครือข่ายมีตลาดรองรับ โดยบางส่วนส่งขายในกลุ่มเครือข่าย และเกษตรกรขายเองในชุมชน ทั้งนี้รวมถึงเกษตรกรที่ปลูกแตงโมปลอดภัยได้มาตรฐานที่ส่วนราชการเข้าไปส่งเสริมจะได้ราคาที่สูงใกล้เคียงกับราคาของกลุ่มเครือข่าย

ในขณะที่ ราคาที่เกษตรกรทั่วไปขายได้ จะขึ้นอยู่กับพ่อค้าคนกลางที่มารับซื้อกับเกษตรกร จะกำหนดราคาเองเกษตรกรไม่มีอำนาจต่อรอง

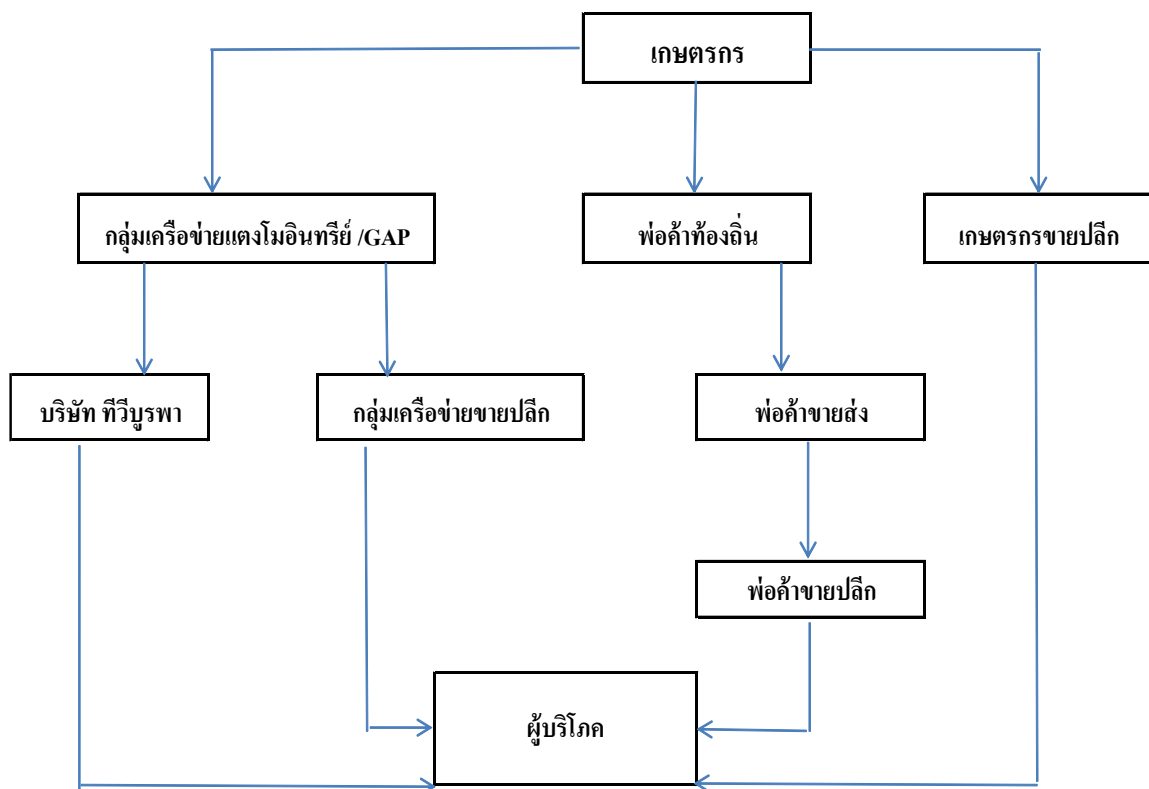
ภาวะการค้า การตลาด

การซื้อขายแตงโมในจังหวัดอำนาจเจริญ แบ่งเป็น 2 ลักษณะดังนี้

1. การซื้อขาย ณ ไร่นา หลังการเก็บเกี่ยวเกษตรกรจะขายให้พ่อค้าที่รวบรวมในท้องถิ่น พ่อค้าขายส่งในจังหวัดและต่างจังหวัด และบางส่วนเกษตรกรจำหน่ายเองในชุมชน

2. การขายผ่านกลุ่มเครือข่าย เป็นแตงโมอินทรีย์และแตงโมปลอดภัยได้มาตรฐาน เกษตรกรจะรวบรวมผลผลิตในกลุ่มแล้วส่งให้บริษัทที่รับซื้อคือบริษัททีวีบูรพา ตลาดในกลุ่มเครือข่าย และบางส่วนเกษตรกรนำมาจำหน่ายเองในชุมชน ซึ่งในกลุ่มนี้จะได้ราคาดีและมีตลาดรองรับ

วิธีการตลาดแตงโมจังหวัดอำนาจเจริญ

รายชื่อผู้ประสานกลุ่มเครือข่ายแปลงโมอินทรีย์ /GAP

ที่	ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่				หมายเลขโทรศัพท์	ชื่อผู้ประสาน
		เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ		
1	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนร่วมใจไร้สารพิษโนนค้อทุ่ง	60	3	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	085-6136985	นายอดุลย์ โคลนพันธ์
2	กลุ่มผู้ผลิตข้าวอินทรีย์บ้านนาผาง	132	6	ห้วย	ปทุมราชวงศา	084-4179905	นายธีระวัฒน์ พันธุมาศ
3	กลุ่มตำบลคึมใหญ่	106	5	คึมใหญ่	เมือง	081-1859652	นางจำปา สุวะไกร
4	กลุ่มผู้ผลิตข้าวอินทรีย์บ้านหนองตาใกล้	105	3	ห้วยไร่	เมือง	085-4108152	นายวันนา บุญกลม
5	กลุ่มเกษตรอินทรีย์ตำบลน้ำปลีก	304	9	น้ำปลีก	เมือง	084-3011635	นายอิสรา แก้วดี
6	กลุ่มผู้ผลิตข้าวอินทรีย์โนนหนามแท่ง	33	6	นาเวียง	เสนางคนิคม	087-2411951	นายคำโถม วงอาษา
7	กลุ่มผลิตข้าวอินทรีย์ตำบลนาเวียง	4	9	นาเวียง	เสนางคนิคม	089-8021596	นายวินิจ สุภาจันทร์
8	การผลิตแปลงปลอดภัยได้มาตรฐาน(GAP)	สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ				045-270548	นายคมกริช ศาลาน้อย

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดอำนาจเจริญ, สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ

ปัญหา ข้อจำกัด การส่งเสริมเกษตรกรปลูกแปลงโมอินทรีย์ /GAP

1. ค่านิยมและรูปแบบการทำการเกษตรของเกษตรกรที่ยึดรูปแบบเดิมคือใช้สารเคมี
2. ค่านิยมและรูปแบบการบริโภคของผู้บริโภคที่ยังไม่มีความตระหนักในการบริโภคพืชผักที่ปลอดภัยมากเท่าที่ควร
3. แหล่งรับซื้อผลผลิตหรือตลาดจำหน่ายผลผลิตมีความสำคัญมากที่สุด ซึ่งก็รวมถึงความต้องการของผู้บริโภคหรือพ่อค้าคนกลางด้วย
4. ความร่วมมือและความสามัคคีของเกษตรกรในการปลูกพืชผัก หรือความรู้และความสามารถในการปลูกพืชผัก

รายชื่อเกษตรกรปลูกแตงโมอินทรีย์ /GAPปี 2555

กลุ่มเครือข่ายแตงโมอินทรีย์

ที่	เลขที่สมาชิก	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่				
			เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
01 กลุ่มผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ตำบลนาเวียง 6 คน							
1	10154	นาย วินิจ สุภาจันทร์	4	9	นาเวียง	เสนางคนิคม	อำนาจเจริญ
2	30154	นาย ไพวัลย์ เข้มวงศ์	25	9	นาเวียง	เสนางคนิคม	อำนาจเจริญ
3	40154	นาง เตรียม บุญทิพย์	50	2	นาเวียง	เสนางคนิคม	อำนาจเจริญ
4	50154	นาย สมรักษ์ บุญดก	5	1	นาเวียง	เสนางคนิคม	อำนาจเจริญ
5	60154	นาย ประสมศรี พรหมแป้นดี	124	1	นาเวียง	เสนางคนิคม	อำนาจเจริญ
6	70154	นาง แดง สีตะมา	7	1	นาเวียง	เสนางคนิคม	อำนาจเจริญ
02 กลุ่มโนนหนามแท่ง 14 คน							
7	10254	นาย คำโถม วงอาษา	33	6	นาเวียง	เสนางคนิคม	อำนาจเจริญ
8	20254	นาย ถวิล จูมจันทร์	111/1	7	นาเวียง	เสนางคนิคม	อำนาจเจริญ
9	30254	นาย โสภณ วงอาษา	26	6	นาเวียง	เสนางคนิคม	อำนาจเจริญ
10	40254	นาย ศรีประจักษ์ บุระพันธ์	19	7	นาเวียง	เสนางคนิคม	อำนาจเจริญ
11	50254	นาย วรณรัถ เจริญตา	30	6	นาเวียง	เสนางคนิคม	อำนาจเจริญ
12	60254	นาย ประสิทธิ์ แสงนาม	32	7	นาเวียง	เสนางคนิคม	อำนาจเจริญ
13	70254	นาง นารี บุระพันธ์	126	7	นาเวียง	เสนางคนิคม	อำนาจเจริญ
14	80254	นาย บุญเถิง บุระพันธ์	9	6	นาเวียง	เสนางคนิคม	อำนาจเจริญ
15	90254	นาย สมศักดิ์ งามวงษ์	86	6	นาเวียง	เสนางคนิคม	อำนาจเจริญ
16	100254	นาย สุกิต กาญจณี	51	7	นาเวียง	เสนางคนิคม	อำนาจเจริญ
17	110254	นาย ทรงกรด งามวงศ์	25	6	นาเวียง	เสนางคนิคม	อำนาจเจริญ
18	120254	นาย สมานชัย ศรีหารัตน์	10	6	นาเวียง	เสนางคนิคม	อำนาจเจริญ
19	130254	นาย วิพร เรืองศรี	98	6	นาเวียง	เสนางคนิคม	อำนาจเจริญ
20	140254	นาย สมจิตร บุระพันธ์	57	7	นาเวียง	เสนางคนิคม	อำนาจเจริญ
03 กลุ่มตำบลคึมใหญ่ 3 คน							
21	10354	นาง จำปา สุวะไกร	106	3	คึมใหญ่	เมือง	อำนาจเจริญ
22	20354	นาง จันดา ศาสตราชัย	91	5	คึมใหญ่	เมือง	อำนาจเจริญ
23	30354	นาง บุญชู มะลิวงศ์	57	5	คึมใหญ่	เมือง	อำนาจเจริญ
04 ตำบลน้ำปลีก 4 คน							
24	10454	นาย อิสรา แก้วดี	99	8	น้ำปลีก	เมือง	อำนาจเจริญ
25	20454	นาย อุทะ เจริญสุข	45	1	น้ำปลีก	เมือง	อำนาจเจริญ
26	30454	นาย คำ พรธนา	108	1	นาหมอมहाँ	เมือง	อำนาจเจริญ
27	40454	นาย แมน สุขส่ง	17	1	นาหมอมहाँ	เมือง	อำนาจเจริญ

ที่	เลขที่สมาชิก	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่				
			เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
05 กลุ่มผู้ผลิตข้าวอินทรีย์บ้านนาผาง 8 คน							
28	10554	นาง สาวยุพิน ถือโคตร	97	6	ห้วย	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
29	20554	นาง สายยา คำวัน	65	6	ห้วย	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
30	30554	นางเร้าพิง พันธุ์ดี	52	6	ห้วย	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
31	40554	นาย สง่า ตำราญสุข	51	6	ห้วย	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
32	50554	นาย วัฒนพงศ์ ทองมาก	4/1	6	ห้วย	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
33	60554	นาย ไพรวลัย รักรวม	53	6	ห้วย	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
34	70554	นาย เดชา เย็นใจ	53	6	ห้วย	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
06 กลุ่มวิสาหกิจร่วมใจโนนค้อทุ่ง 15 คน							
35	10654	นาง บัวลี ขุมทอง	44	5	โนนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
36	20654	นาย ประศาสตร์ รักษาพันธ์	190	5	โนนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
37	30654	นาย สลัด รักษาพันธ์	43	5	โนนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
38	40654	นาง บุญทัน ศิริวัลย์	75	5	โนนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
39	60654	นาง ปกิจ มานะพิมพ์	44	5	โนนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
40	70654	นาย ดำรงค์ มานะพิมพ์	132	5	โนนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
41	80654	นาย เพียร ส้อมทอง	100	9	โนนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
42	90654	นาย ทองอินทร์ วรรณกุล	22	5	โนนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
43	100654	นาย ทองเดือน ชันติจิตร	153	5	โนนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
44	110654	นาง คำพูน รักษาพันธ์	158	5	โนนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
45	120654	นาง บรรจง คำพิระ	28	5	โนนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
46	150654	นาย ประมวล ชันธุ์เพชร	47	5	โนนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
47	160654	นาย ประพันธ์ บัวงาม	33	8	โนนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
48	10854	นาย ลำพูน ชันทอง	75	12	บุ่ง	เมือง	อำนาจเจริญ
49	20855	นางเนลินน้ำค้าง โคลนพันธ์	209/1	19	บุ่ง	เมือง	อำนาจเจริญ
07 กลุ่มผู้ผลิตข้าวอินทรีย์บ้านหนองตาไถ่ 2 คน							
50	20955	นาย เจนจบ ศรีษะตระกูล	242	3	ห้วยไร่	เมือง	อำนาจเจริญ
51	60955	นาย เกรียงศักดิ์ มีมานะ	159	3	ไถ่คำ	เมือง	อำนาจเจริญ
08.กลุ่มผู้ผลิตข้าวอินทรีย์บ้านหนองไฮ 4 คน							
52	11155	นาย อัคร บุญมาก	247	6	หนองข่า	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
53	21155	นาย สมพิศ แสนเรียง	117	6	หนองข่า	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
54	31155	นาย สมคิด เอกศรี	172	6	หนองข่า	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
55	41155	นาง นิมนวล มีชัย	134	3	ป่าก่อ	ชานุมาน	อำนาจเจริญ

รายชื่อเกษตรกรปลูกแตงโมปลอดภัยได้มาตรฐาน(GAP)

อำเภอหัวตะพาน จำนวน 45 ราย

ที่	ชื่อ - นามสกุล	ที่อยู่				
		เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
1	นางเพ็งศรี เกื้อทาน	17	6	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
2	นายรัชชัย จันทประสาร	11	6	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
3	นางทัศนาศรียงบุญ	18/1	6	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
4	นางบุคา คำพันธ์	22	6	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
5	นางเพ็งศรี ก้อนคำ	33	6	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
6	นางอุดม จอกทอง	16	6	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
7	นางดวงใจ เวฬุวนารักษ์	73	5	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
8	นางจินตนา มหาเสนา	111	5	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
9	นางผา มังกรณี	45	5	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
10	นางทองสุน มังกรณี	178	5	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
11	นายสำรวย นิยมทรัพย์	10	5	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
12	นางสว่าง มังกรณี	30	5	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
13	นายเฉลียว โคลนพันธ์	148	5	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
14	นางสมพร อ่อนมิ่ง	52	5	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
15	นายโฮม บุญจุง	12	5	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
16	นายประมัย วรรณพันธ์	7	5	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
17	นางเดือนลอย ทองพิลา	177	5	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
18	นายปัญญา รักษาพันธ์	55	5	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
19	นายอ่อนสา บุญเพชร	181	5	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
20	นายเริ่ม ใจกล้า	31	6	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
21	นายมล คำพุทธ	165	5	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
22	นางบุญเดิม บุญเพชร	148	5	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
23	นางวาสนา ใจกล้า	14	5	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
24	นางนิ่มนวล หมื่นเอ	95/1	5	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ

ที่	ชื่อ - นามสกุล	ที่อยู่				
		เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
25	นางวาสนา ชันติจิตร	31	5	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
26	นายคำรงค์ ใจเป็น	75	5	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
27	น.ส.สัมพันธ์ ใจเป็น	133	5	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
28	นายมานิตย์ มานะพิมพ์	44/1	5	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
29	นางฉวี สาระพันธ์	49	5	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
30	นายประมัย ศิริคุณ	159	5	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
31	นางรัชณี จุฬารมย์	127	5	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
32	นายวีระ วงศ์ก่อ	9	7	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
33	นายสมพร ทองอบ	34	7	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
34	นายทองสุข แก้วขาว	15	7	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
35	นายสนั่น ขุมทอง	25	7	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
36	นางพิกุล รักษาพันธ์	42	7	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
37	นายอุนาจ เกิดสุข	6	7	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
38	นายสวามี สาเสิน	102	7	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
39	นายมานพ แสงสว่าง	4	7	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
40	นายวิเชียร สาระผล	17	7	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
41	นางนารี ขุมทอง	18	7	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
42	นายอำคา ศีลาบุตร	31	7	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
43	นายไพฑูรย์ เหล็กงาม	52	7	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
44	นายบุตดี พรหมชัย	71	7	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
45	นายคำรงค์ มานะพิมพ์	132	5	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ

อำเภอปทุมราช จำนวน 25 ราย

ที่	ชื่อ - นามสกุล		ที่อยู่				
			เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
1	นายทองดี	บันช่วย	121	4	ลือ	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
2	น.ส.จันแดง	มาละรัตน์	30	4	ลือ	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
3	นางอรุณี	ศรีชาเขต	67	4	ลือ	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
4	นางพิกุล	เหลาผา	96	4	ลือ	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
5	นางสถิตย์	พันธ์จุม	29	4	ลือ	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
6	นายอนงค์	มัฐผา	58	4	ลือ	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
7	นางวิชัย	คูนเคย	26/1	4	ลือ	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
8	นางอรพิน	โกสัดถา	52	4	ลือ	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
9	นายประสิทธิ์	หาญจิต	10	4	ลือ	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
10	นางสุพี	ท่งน้อย	62	4	ลือ	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
11	นายสมบัติ	นางาม	79	4	ลือ	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
12	นางสุดาวัลย์	กตัญญู	31	3	ลือ	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
13	นางนิสวัน	จำปาแดง	108	4	ลือ	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
14	นายทศพร	ก้อนหิน	117	4	ลือ	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
15	นายสังวาน	มนเทียร	47	4	ลือ	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
16	นายสมหมาย	โตมรักษ์	92	4	ลือ	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
17	นายสานิตย์	อินธิมาศ	36	4	ลือ	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
18	น.ส.ไพวรรณ	รุ่งเรือง	26	4	ลือ	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
19	นายวานิช	จารุพันธ์	83	4	ลือ	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
20	นางบัวผัน	โพธารินทร์	65	4	ลือ	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
21	นางเพ็งศรี	เข้มกลาง	15	4	ลือ	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
22	นายสัญญา	อนุดำ	111	4	ลือ	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
23	นางขวัญ	นิสวัน	59	4	ลือ	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
24	นางเพ็ญ	แสนแก้ว	85	4	ลือ	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
25	นายชำนาญ	โล่ห้คำ	60	4	ลือ	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ

เอกสารประกอบการจัดทำ

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ “ ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ

ปี 2555 ”

www.maoc-nifo.net/อำนาจเจริญ

www.ks-amnat.go.th

[www.bloggang.com/viewdiary.](http://www.bloggang.com/viewdiary)

www.thaihealth.or.th

หน่วยงานสนับสนุนข้อมูล

สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ

สถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ

โครงการชลประทานอำนาจเจริญ

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดอำนาจเจริญ

สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดอำนาจเจริญ

ที่ทำการปกครองจังหวัดอำนาจเจริญ

สถานีอุตุนิยมวิทยาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เครือข่ายข่าวสัจธรรมอำนาจเจริญ

ที่ปรึกษา

นายนพรัตน์ พงศ์กิตติโชติ

เกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ

ผู้รวบรวมและเรียบเรียง

นางสาวปิยะพร สุริโยตระกุล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

นายธนกฤต เนื้ออ่อน

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

นายเดวิท หนูทิพย์

เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล